

Evaluarea condițiilor de accesibilitate pentru persoanele cu dizabilități în UTA Găgăuzia

RAPORT DE MONITORIZARE

Asociația
„MOTIVAȚIE”
din Moldova

Evaluarea condițiilor de accesibilitate pentru persoanele cu dizabilități în Unitatea Teritorială Autonomă Găgăuzia *RAPORT DE MONITORIZARE*

Chișinău / Comrat 2018

Această publicație este realizată în cadrul proiectelor:

- «Аудит доступности общественных зданий - эффективный инструмент для адвокации и продвижения прав людей с ограниченными возможностями», cu suportul financiar al Uniunii Europene și al Fundației Soros Moldova,
- „Parteneriate locale și implicare națională pentru incluziunea socială a persoanelor cu dizabilități”, implementat de Alianța Organizațiilor pentru Persoane cu Dizabilități din Republica Moldova, cu suportul Fundației Est-Europene în parteneriat cu Centrul „Parteneriate pentru Dezvoltare”, din resursele acordate de Agenția Elvețiană pentru Dezvoltare și Cooperare (SDC) și Guvernul Suediei.

Opiniile, constatările și concluziile din publicație aparțin autorilor și nu reflectă neapărat pe cele ale donatorilor.

Responsabili de ediție: Victor Koroli, Director executiv, Alianța INFONET

Autorii raportului:

- Asociația MOTIVAȚIE din Moldova a actualizat *Ghidul privind evaluarea accesibilității clădirilor de menire publică*
- Centrul pentru Drepturile Persoanelor cu Dizabilități a instruit monitorii locali în UTA Găgăuzia
- Asociația Persoanelor în Etate „Inspirație” din Găgăuzia a coordonat realizarea auditului a 223 clădiri publice din UTA Găgăuzia
- Alianța Organizațiilor pentru Persoane cu Dizabilități din Republica Moldova a facilitat procesul de comunicare și dezvoltare a parteneriatelor locale pentru incluziunea socială a persoanelor cu dizabilități
- Alianța INFONET a coordonat activitățile, a sintetizat și elaborat acest raport.

Redactor: Maria Balan

Coperta și prepress: Tipografia „Garomont-Studio”

DESCRIEREA CIP A CAMEREI NAȚIONALE A CĂRȚII

Evaluarea condițiilor de accesibilitate pentru persoanele cu dizabilități în Unitatea Teritorială Autonomă Găgăuzia : Raport de monitorizare / Asoc. MOTIVAȚIE din Moldova, Centrul pentru Drepturile Persoanelor cu Dizabilități, Asoc. Persoanelor în Etate "Inspirație" din Găgăuzia [et al.] ; resp. de ed.: Victor Koroli. – Chișinău ; Comrat : S. n., 2018 (Tipogr. "Garomont Studio"). – 70 p. : fig., tab.

1 disc optic electronic (CD-ROM ; 700 Mb ; 52x) : sd., col.; în container, 15 x 15 cm. – Titlu preluat de pe eticheta discului. – Cerințe de sistem: Windows OS, HDD 64 Mb, PDF Reader.

Referințe bibliogr. în subsol.

ISBN 978-9975-134-27-9.

CZU 364.26.048.6(478-29)(047)

E 93

© Toate drepturile asupra acestei ediții aparțin autorilor.

Orice preluare, parțială sau integrală, a textului din această lucrare se face numai cu acordul scris al autorilor.

CUPRINS

Abrevieri și acronime	4
<i>Introducere</i>	5
Metodologie	9
Rezultatele monitorizării	11
Concluzii și recomandări	18
ANEXA 1. Ghid privind evaluarea accesibilității clădirilor de menire publică	20
ANEXA 2. Chestionar de evaluare a accesibilității clădirii	57
ANEXA 3. Запрос о предоставлении информации представляющей общественный интерес	60
ANEXA 4. Приложение № 1. Информация представляющая общественный интерес об административно-территориальной единице	61
ANEXA 5. Datele de contact ale primăriilor din UTA Găgăuzia	64
ANEXA 6. Date privind recepționarea răspunsurilor de la primăriile din UTA Găgăuzia	65
ANEXA 7. Schițe de proiect realizate la clădirea Centrului de Sănătate, Vulcănești	66
ANEXA 8. Schițe de proiect realizate la clădirea Administrației, Comrat	67
ANEXA 9. Schițe de proiect realizate la clădirea Școlii muzicale pentru copii, Ceadăr-Lunga	68

ABREVIERI ȘI ACRONIME

APC	Administrația Publică Centrală
APL	Administrația Publică Locală
BESV	Birou Electoral al Secției de Votare
BNS	Biroul Național de Statistică
Convenția ONU	Convenția ONU privind drepturile persoanelor cu dizabilități
CCA	Consiliul Coordonator al Audiovizualului
CR	Consilii Raionale
OMF	Oficiul Medicului de Familie
O.S.	Obiectiv specific
OSC	Organizații ale societății civile
CTAS	Casa Teritorială de Asigurări Sociale
PA	Planul de acțiuni privind implementarea Programului național de incluziune socială a persoanelor cu dizabilități pentru anii 2017-2022
PNISPD	Program Național de Incluziune Socială a Persoanelor cu Dizabilități
UTA Găgăuzia	Unitatea Teritorială Autonomă Găgăuzia

INTRODUCERE

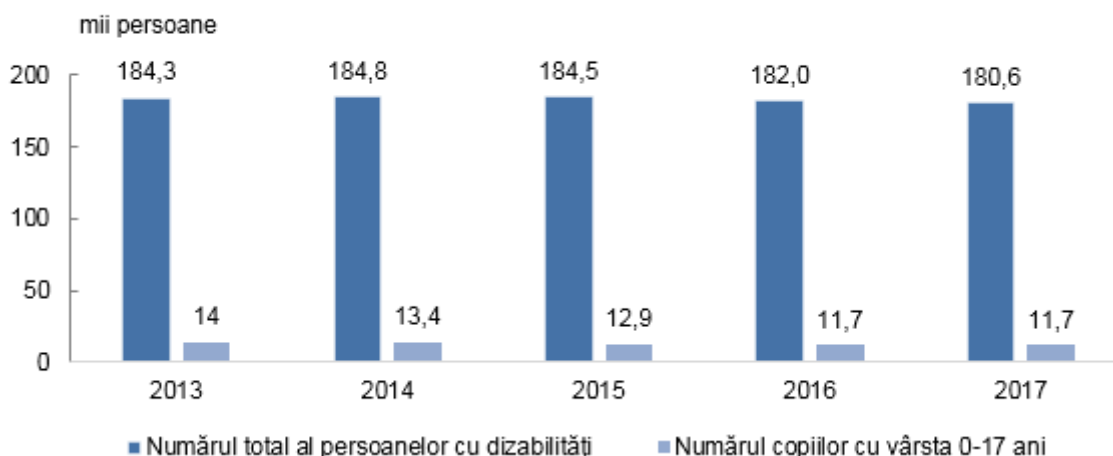
În scopul executării prevederilor art. 2 din Legea nr. 166 din 9 iulie 2010 pentru ratificarea *Convenției Organizației Națiunilor Unite privind drepturile persoanelor cu dizabilități* și Legii nr. 60 din 30 martie 2012 privind incluziunea socială a persoanelor cu dizabilități, Republica Moldova, prin Hotărârea Guvernului nr. 723 din 8 septembrie 2017¹ a adoptat *Programul Național de Incluziune Socială a Persoanelor cu Dizabilități pentru anii 2017 – 2022* (în continuare PNISPD).

PNISPD, conform autorilor, *prevede o abordare intersectorială în incluziunea socială a persoanelor cu dizabilități și asigurarea respectării drepturilor fundamentale ale acestora în egală măsură cu ceilalți cetățeni în toate domeniile vieții sociale*. Necesitatea elaborării PNISPD a fost determinată de problemele cu care se confruntă persoanele cu dizabilități din Republica Moldova și necesitatea creării unor condiții indispensabile implementării Convenției ONU privind drepturile persoanelor cu dizabilități (în continuare – Convenția ONU). PNISPD prevede măsuri pentru implementarea recomandărilor experților internaționali cu referire la respectarea drepturilor persoanelor cu dizabilități în Republica Moldova. Ratificarea Convenției ONU de către Republica Moldova marchează o schimbare importantă în abordarea dizabilității, nu doar prin prisma protecției sociale și a stării de sănătate, dar și din punctul de vedere al promovării și respectării drepturilor omului, al incluziunii sociale, al valorii umane și al egalității de șanse.

Liniile prioritare de intervenție ale PNISPD au fost stabilite ca rezultat al consultărilor cu autoritățile administrației publice centrale (în continuare – APC) și locale (în continuare – APL), societatea civilă, mediul academic și persoane cu diferite tipuri de dizabilități. Aprobarea PNISPD ar urma să permită eficientizarea și canalizarea eforturilor tuturor instituțiilor statului, a societății civile și a partenerilor de dezvoltare în vederea asigurării implementării prevederilor Convenției ONU în diverse politici sectoriale și intersectoriale, iar implementarea programului va asigura respectarea drepturilor și participarea persoanelor cu dizabilități în societate, va crea oportunități mai bune de incluziune socială, contribuind astfel la realizarea de către Republica Moldova a angajamentelor naționale și internaționale asumate în contextul obiectivelor strategice în domeniul asigurării drepturilor omului.

Conform Biroului Național de Statistică, numărul estimat al persoanelor cu dizabilități în Republica Moldova, în anul 2017, este de 180,6 mii persoane, inclusiv 11,7 mii copii cu vîrsta de 0-17 ani. Persoanele cu dizabilități reprezintă 5,1% din populația totală a țării, iar copiii cu dizabilități constituie 1,7% din numărul total al copiilor din Republica Moldova².

Figura 1. Numărul estimat al persoanelor cu dizabilități în Republica Moldova¹, 2013-2017

¹ <http://lex.justice.md/index.php?action=view&view=doc&lang=1&id=371431>

² <http://statistica.gov.md/newsview.php?l=ro&idc=168&id=6191&parent=0>

În UTA Găgăuzia, în anul 2017, locuiesc 155.646 de persoane³. Numărul estimat al persoanelor cu dizabilități în este de 13.231 persoane (grad I – 1341; grad II – 9670; grad III - 1560), inclusiv 760 copii cu vârsta de 0-17 ani⁴. Astfel, numărul persoanelor cu dizabilități reprezintă 8,5% din populația totală a autonomiei. Analiza situației actuale în domeniul drepturilor persoanelor cu dizabilități reflectată în PNISPD denotă o serie de provocări privind participarea efectivă și deplină în societate a acestui grup. Pentru a răspunde acestor provocări și a spori incluziunea socială a persoanelor cu dizabilități, PNISPD abordează direcțiile strategice de acțiune la nivel național prin următoarele obiective specifice:

- 1) îmbunătățirea accesului persoanelor cu dizabilități la măsuri de protecție socială în comunitate;
- 2) asigurarea dreptului la educație de calitate a copiilor și tinerilor cu diferite tipuri de dizabilități în instituțiile de învățământ, în condiții de egalitate cu ceilalți;
- 3) sporirea accesului persoanelor cu dizabilități la servicii medicale, de abilitare și de reabilitare de calitate;
- 4) sporirea ratei de angajare în câmpul muncii a persoanelor cu dizabilități;
- 5) sporirea participării persoanelor cu dizabilități la viața politică, publică și culturală;
- 6) asigurarea accesibilității la infrastructură, la transporturi, la informație și comunicații pentru persoanele cu dizabilități;
- 7) asigurarea suportului persoanelor cu dizabilități în exercitarea capacității juridice și garantarea accesului la justiție;
- 8) consolidarea capacităților instituționale pentru implementarea Convenției ONU;
- 9) creșterea nivelului de conștientizare a populației cu privire la drepturile și abilitățile persoanelor cu dizabilități.

Ținând cont de faptul că accesibilitatea este unul din principiile fundamentale ale Convenției ONU și reprezintă o precondiție pentru exercitarea altor drepturi în diferite domenii ale vieții, două din cele 9 direcții strategice ale PNISPD rezidă în:

- **sporirea participării persoanelor cu dizabilități la viața politică, publică și culturală (Obiectivul specific 5),**
- **asigurarea accesibilității la infrastructură, la transporturi, la informație și comunicații pentru persoanele cu dizabilități (Obiectivul specific 6).**

Conform PNISPD, implementarea Obiectivului 5 va conduce la **obținerea următoarelor rezultate:**

- a) asigurarea șanselor egale de participare la procesul electoral a persoanelor cu dizabilități;
- b) eliminarea barierelor care îngreșesc accesul persoanelor cu dizabilități la viața politică, publică și culturală;
- c) sporirea cu cel puțin 30% a ratei de participare la alegeri a persoanelor cu dizabilități;
- d) creșterea gradului de participare a persoanelor cu dizabilități la evenimentele culturale, sportive și de divertisment, inclusiv la organizarea acestora.

Pentru realizarea Obiectivului 5, în PA au fost planificate 6 acțiuni, dintre care 4 țin de responsabilitatea APL și respectiv depind de implicarea APL în atingerea rezultatelor scontate.

Conform PNISPD, implementarea Obiectivului 6 va conduce la **obținerea următoarelor rezultate:**

- e) eliminarea barierelor pentru facilitarea participării persoanelor cu dizabilități în diferite domenii ale vieții;
- f) sporirea gradului de incluziune socială a persoanelor cu dizabilități;
- g) accesibilizarea a cel puțin 12% din clădirile publice la sfârșitul implementării programului (2% din clădiri accesibilizate anual);
- h) accesibilizarea a cel puțin 12% din drumuri, intersecții stradale și trotuare la sfârșitul implementării programului (2% din străzi/drumuri accesibilizate anual);
- i) accesibilizarea a cel puțin 30% din unitățile de transport public la sfârșitul implementării programului (5% din unitățile de transport accesibilizate anual, inclusiv scoaterea din uz a unităților vechi și achiziționarea unităților noi accesibile);

³ <http://www.gagauzia.md/pageview.php?l=ru&idc=363&nod=1&>

⁴ Управление здравоохранения и социальной защиты АТО Гагаузия, prin telefon

- j) asigurarea de către toți operatorii de taxi a cel puțin o mașină adaptată pentru transportarea persoanelor cu dizabilități care utilizează fotoliul rulant;
- k) accesibilizarea deplină a paginilor web ale administrației publice centrale și a cel puțin 50% din paginile web ale administrației publice locale;
- l) contractele de achiziții publice cu criterii de accesibilitate a bunurilor, lucrărilor și serviciilor incluse și respectate;
- m) difuzarea a cel puțin 2 ore pe zi din programele de știri și emisiuni de interes public în limbaj mimico-gestual de către canalele publice de televiziune;
- n) toate documentele de politici sectoriale care vizează direct sau indirect persoanele cu dizabilități vor conține acțiuni privind accesibilitatea, acomodarea rezonabilă și nediscriminarea privind accesul la bunuri, servicii, infrastructură, comunicații;
- o) specialiști în domeniul construcțiilor, transporturilor, informației și comunicațiilor pregătiți în sectorul accesibilității, designului universal.

Pentru realizarea Obiectivului 6, în PA au fost planificate 7 acțiuni, dintre care 4 țin de responsabilitatea APL și respectiv depind de implicarea APL în atingerea rezultatelor scontate.

Pornind de la prioritățile naționale în domeniul asigurării accesibilității pentru persoanele cu dizabilități, Alianța INFONET, în parteneriat cu Asociația „Inspirație” și-au propus monitorizarea în UTA Găgăuzia a unei acțiuni delegate APL pentru realizarea Obiectivului 5 (și anume a acțiunilor 5.1, 5.2 și 5.4 din PA) și Obiectivului 6 (și anume a acțiunii 6.3 din PA).

Acțiunea 5.1 din PA presupune:

„Asigurarea accesibilității secțiilor de votare, a materialelor electorale și a procedurilor de vot la necesitățile persoanelor cu diferite tipuri de dizabilități”

Indicatorii stabiliți pentru monitorizarea progresului și a gradului de realizare a acțiunilor 5.1 sunt:

- resurse financiare (mii lei) alocate de către administrația publică locală nivel întâi și al doilea pentru accesibilizarea secțiilor de votare;
- ponderea secțiilor de votare amplasate în clădiri accesibile.

Acțiunea 5.2 din PA presupune:

„Publicarea informației (format video, audio, tipar) cu privire la alegeri și concurenții electorali în format accesibil și ușor de înțeles pentru persoanele cu dizabilități senzoriale (auz, vâz) și intelectuale”.

Indicatorii stabiliți pentru monitorizarea progresului și a gradului de realizare a acțiunilor 5.2 sunt:

- ponderea informației accesibile în informația electorală.

Acțiunea 5.4 din PA presupune:

„Asigurarea progresivă de către instituțiile responsabile de obiectivele culturale, turistice, sportive și de petrecere a timpului liber a accesibilității la infrastructură și la evenimente pentru persoanele cu diferite tipuri de dizabilități, precum și susținerea sportivilor cu dizabilități, în condiții de egalitate cu alți sportivi”.

Indicatorii stabiliți pentru monitorizarea progresului și a gradului de realizare a acțiunilor 5.2 sunt:

- ponderea instituțiilor responsabile de obiectivele culturale, turistice, sportive și de petrecere a timpului liber care au infrastructura accesibilă pentru persoanele cu dizabilități; număr de evenimente acomodate rezonabil pentru participarea persoanelor cu dizabilități din totalul evenimentelor culturale, sportive, de divertisment organizate anual; măsuri de susținere a sportivilor cu dizabilități.

Acțiunea 6.3 din PA presupune:

„Elaborarea, aprobarea și implementarea unor programe naționale și locale în domeniile construcțiilor, transporturilor, informației și comunicațiilor privind asigurarea accesibilității persoanelor cu diferite tipuri de dizabilități”.

Indicatorii stabiliți pentru monitorizarea progresului și a gradului de realizare a acțiunii 6.3 sunt:

- Programe naționale și locale în domeniile construcțiilor, transporturilor, informației și comunicațiilor privind asigurarea accesibilității persoanelor cu diferite tipuri de dizabilități elaborate și aprobate;
- resurse financiare (mii lei) alocate de către administrația publică centrală și cea locală pentru accesibilizarea infrastructurii clădirilor și drumurilor, transportului public, informației și comunicațiilor;
- ponderea clădirilor publice accesibile, clădirilor publice cu bariere eliminate în perioada de referință,
- ponderea parcarilor auto accesibile;
- număr de sisteme de sonorizare montate în intersecții cu trafic intens în perioada de referință;
- ponderea trecerilor cu pavaj tactil, pistelor pietonale pentru utilizatorii de fotolii rulante;
- ponderea unităților de transport public (autobuze, troleibuze, trenuri), gărilor și stațiilor accesibile;
- număr de unități de transport personal reutilate utilizate de persoane cu dizabilități;
- număr de operatori de taxi care dispun de cel puțin o unitate de transport/mașină adaptată transportării persoanelor cu dizabilități care utilizează fotolii rulante;
- ponderea paginilor web ale autorităților publice centrale și locale accesibile persoanelor cu dizabilități.

Întrucât în UTA Găgăuzia nu a fost realizată în prealabil o evaluare a accesibilității în scop de stabilire a valorilor inițiale ale indicatorilor, în funcție de care urmează a fi monitorizat progresul implementării PNISPD pe această componentă, **acest raport este de tip baseline.**

Scopul raportului este stabilirea valorilor inițiale ale indicatorilor în domeniul accesibilității clădirilor publice și informației în UTA Găgăuzia pentru a facilita monitorizarea ulterioară a implementării acțiunilor PNISPD care vizează asigurarea accesibilității pentru persoanele cu dizabilități.

Pentru realizarea acestui scop, Alianța INFONET și Asociația „Inspirație” și-au propus următoarele **obiective**:

- a) Actualizarea *Ghidului de evaluare a accesibilității clădirilor publice*;
- b) Instruirea monitorilor, inclusiv persoane cu dizabilități în evaluarea accesibilității clădirilor publice;
- c) Realizarea auditului accesibilității clădirilor publice din UTA Găgăuzia;
- d) Prelucrarea datelor obținute în procesul realizării auditului accesibilității clădirilor publice din UTA Găgăuzia și asigurarea vizualizării acestora pe platforma datelor deschise (*Moldova.digital*);
- e) Analiza accesibilității informației paginilor web ale autorităților publice și ale posturilor de televiziune locale din UTA Găgăuzia;
- f) Expedierea demersurilor de acces la informație de interes public primăriilor din UTA Găgăuzia;
- g) Elaborarea recomandărilor privind implementarea acțiunilor 5.1, 5.2, 5.4 și 6.3 în UTA Găgăuzia în perioada 2019-2022.

METODOLOGIE

Etapele monitorizării:

- **Actualizarea Ghidului de evaluare a accesibilității**

La o etapă anterioară, cu suportul mai multor organizații neguvernamentale din Republica Moldova a fost elaborat Ghidul privind evaluarea accesibilității clădirilor de menire publică. La începutul anului 2018 experții Asociației MOTIVAȚIE din Moldova au actualizat acest ghid (Anexa 1) și Chestionarului de evaluare a accesibilității (Anexa 2), care au fost traduse și în limba rusă.

- **Instruirea unui grup de 10 persoane în calitate de monitori**

În zilele de 15 și 28 iunie 2018 au fost organizate 2 ateliere de instruire la Comrat, cu participarea a 10 persoane, din care 3 femei, 7 bărbați, persoane cu dizabilități – 8. Instruirea a fost una teoretică, cu exerciții practice în teren. Instruirea a fost livrată de 2 experți de la Centrul de Asistență Juridică pentru Persoane cu Dizabilități (actualmente, Centrul pentru Drepturile Persoanelor cu Dizabilități).

- **Realizarea auditului accesibilității a 223 clădiri publice**

Auditul clădirilor a fost realiat în perioada august – noiembrie 2018. Echipa de monitori a fost alcătuită din 5 persoane (din care 3 sunt persoane cu dizabilități). Monitorii au completat chestionarul de monitorizare și au făcut fotografii la obiectul auditat. Această informație a fost cumulată și expediată la Chișinău, unde experții de la Alianța INFONET și Asociația MOTIVAȚIE din Moldova au procesat și analizat datele.

Auditul a fost realizat în cadrul proiectului «Аудит доступности общественных зданий - эффективный инструмент для адвокации и продвижения прав людей с ограниченными возможностями», implementat de Alianța INFONET, în parteneriat cu Asociația „Inspirație” din Comrat, cu suportul financiar al Uniunii Europene și al Fundației Soros Moldova.

- **Elaborarea și expedierea demersurilor de acces la informație de interes public**

A fost elaborat un demers de acces la informație de interes public, care a fost expediat pe adresele electronice a tuturor celor 26 primării din UTA Găgăuzia (Anexa 3). Demersul a fost însoțit de un chestionar alcătuit din 24 de întrebări (Anexa 4) și a fost expediat destinatarilor pe data de 17 iulie 2018. În termenii prevăzuți de *Legea № 982 din 11 mai 2000 privind accesul la informație* (și până în prezent) au parvenit doar ... 9 răspunsuri, alte 3 au fost recepționate până la data de 11 septembrie 2018. Alianța INFONET a expediat în data de 23 noiembrie 2018 același demers în mod repetat. Până la ora închiderii prezentei ediții au mai parvenit alte 4 răspunsuri.

Astfel, în total am recepționat 16 răspunsuri din 26 posibile (Anexa 6).

- **Procesarea datelor colectate**

Informația din chestionare a fost digitalizată de către 2 operatori delegați de Alianța INFONET.

- **Acordarea calificativelor privind accesibilitatea clădirilor**

În rezultatul evaluării accesibilității clădirilor publice, conform Ghidului de evaluare a accesibilității, fiecare clădire a primit unul din calificativele: accesibilă, parțial accesibilă, inaccesibilă.

Înainte de a da o notă instituției evaluate dacă este *accesibilă*, *parțial accesibilă* sau *inaccesibilă* s-a ținut cont de următoarele:

- Accesul până la clădire,
- Rampa de acces, inclusiv barele de suport,
- Ușile de la intrare,
- Spațiu interior,
- Veceu adaptat,
- Lift la etaj,
- Ghișeu / casa,
- Uși cabinet,
- Parcare special amenajată.

Accesibil – putem spune că o instituție este accesibilă atunci când persoanele cu dizabilități (în mod special, cele cu dizabilități locomotorii sau și a persoanelor ce fac parte din grupul de mobilitate redusă) pot să ajungă independent fără dificultăți în interiorul instituției și pot să beneficieze de anumite servicii.

Parțial accesibil – putem spune că o instituție este parțial accesibilă pentru persoanele cu dizabilități atunci când aceste persoane fiind însoțite de un asistent, pot să ajungă în interiorul instituției ca să beneficieze de anumite servicii. Asistentul ar putea să ajute persoana cu dizabilitate să treacă anumite obstacole minuscule, cum ar fi bordure mici, urcare / coborâre rampă puțin mai abruptă, trecerea pragurilor la ușă, dacă instituția are mai multe nivele și nu are lift, dar cel puțin este acces liber până la primul nivel.

Inaccesibil – putem spune că o instituție este inaccesibilă pentru persoanele cu dizabilități atunci când aceste persoane, nici independent și nici cu ajutorul asistentului, nu pot ajunge în interiorul instituției. Aici se are în vedere multe trepte pe teritoriu sau la intrare în instituție și lipsa rampei de acces sau sânt instalate șine metalice, uși înguste, trepte în interior către primul nivel sau trepte în subsol, lipsa WC adaptat sau măcar accesibil (acces liber până la vasul de WC).

- **Elaborarea aplicațiilor de vizualizare a datelor**

Datele digitalizate sunt procesate în format de vizualizare a datelor și vor fi disponibile pe platforma datelor deschise Moldova.digital.

- **Amplasarea datelor pe Harta Accesibilității**

Un expert a examinat chestionarele completate și a amplasat cele 223 de clădiri monitorizate pe *Harta Accesibilității* (<http://motivatie.md/harta-accesibilitate/>). Harta este un produs al Asociației „MOTIVAȚIE” din Moldova, care a fost realizat cu suportul Fundației Soros Moldova. Autorii și-au propus să contribuie la diminuarea fenomenului de discriminare a persoanelor cu dizabilități, mod special al persoanelor ce fac parte din grupul de mobilitate redusă prin facilitarea / îmbunătățirea accesului fizic la infrastructura socială și prezentarea nivelului de accesibilitate la imobilele de menire publică în Republica Moldova. Prin plasarea informației pe *Harta Accesibilității* sunt promovați actorii sociali ce respectă legislația și normativele în vigoare, totodată sunt identificate acele clădiri și responsabili ce nu respectă cele mai elementare condiții de accesibilitate necesare.

- **Elaborarea schițelor de proiect**

Un expert de la Asociația MOTIVAȚIE din MOLDOVA a elaborat următoarele:

- Schița de proiect realizate la clădirea Centrului de Sănătate din Vulcănești (Anexa 7),
- Schița de proiect realizate la clădirea Administrației din Comrat (Anexa 8),
- Schița de proiect realizate la clădirea Școlii muzicale pentru copii din Ceadăr-Lunga (Anexa 9).

- **Prezentarea datelor intermediare în cadrul unei mese rotunde**

Alianța INFONET, în parteneriat cu Asociația „Inspirație” au organizat la Comrat o masă rotundă de prezentare a rezultatelor intermediare. Evenimentul a avut loc în data de 30 noiembrie 2018 și la el au fost invitați să participe reprezentanți din cele 26 primării și administrația celor 3 raioane din UTA Găgăuzia, reprezentanți mass media, organizațiilor neguvernamentale, persoane cu dizabilități.

- **Elaborarea și publicarea studiului**

După redactare, studiul a fost tradus în limba rusă și prezentat în cadrul unui eveniment public la Comrat în data de 28 decembrie 2018.

REZULTATELE MONITORIZĂRII

În perioada august – noiembrie 2018 au fost monitorizate 223 (două sute douăzeci și trei) de clădiri publice.

Rezultatele auditului sunt:

Accesibile	Parțial accesibile	Inaccesibile	Total
20	48 (2)	132 (21)	223 (23*)
9 %	21,5 %	69,5 %	100 %

Rezultatele per fiecare localitate:

Nr.	Denumirea autorității	Clădiri evaluate			
		Accesibile	Parțial	Inaccesibile	Total
1.	Primăria Comrat	4	9	17	30 (1*)
2.	Primăria Ceadâr-Lunga	5	5 (1)	11	22 (1)
3.	Primăria Vulcănești	-	1	6	7 (1)
4.	Primăria Avdarma	1	2	4	7
5.	Primăria Baurci	1	2	6	9 (1)
6.	Primăria Beșalma	-	-	8	8 (1)
7.	Primăria Beșghioz	-	1	6	6 (1)
8.	Primăria Bugeac	-	3	2	5 (1)
9.	Primăria Carbolia	-	1	2	3
10.	Primăria Cazaclia	-	-	8	8 (1)
11.	Primăria Cioc-Maidan	-	4	5	9 (2)
12.	Primăria Chioselia Rusă	-	-	5	5
13.	Primăria Cișmichioi	1	2	4	6 (1)
14.	Primăria Chiriet-Lunga	1	4	1	6 (1)
15.	Primăria Chirsovo	2	-	6	8 (1)
16.	Primăria Congaz	4	6	10	20 (1)
17.	Primăria Congazcic	-	1	5	6
18.	Primăria Copceac	-	2	7	9 (1)
19.	Primăria Cotovscoe	-	- (1)	6	6 (1)
20.	Primăria Dezghingea	-	1	8	9 (2)
21.	Primăria Etulia	1	1	4	6 (1)
22.	Primăria Ferapontievca	-	2	4	6 (1)
23.	Primăria Gaidar	-	-	5	5 (1)
24.	Primăria Joltai	-	1	5	6 (1)
25.	Primăria Svetloe	-	-	5	5 (1)
26.	Primăria Tomai	-	-	6	6 (1)
TOTAL		20	48 (2)	132 (21)	200 (23)

*Aici și în continuare – Din ele biserici.

Rezultatele per fiecare raion din UTA Găgăuzia:

Nr.	Denumirea autorității	Clădiri evaluate			
		Accesibile	Parțial	Inaccesibile	Total
1.	Primăria Comrat	4	9	17 (1)	30 (1)
2.	Primăria Avdarma	1	2	4	7
3.	Primăria Beșalma	-	-	8 (1)	8 (1)
4.	Primăria Bugeac	-	3	2 (1)	5 (1)
5.	Primăria Dezghingea	-	1	8	9 (2)
6.	Primăria Cioc-Maidan	-	4	5 (1)	9 (2)

7.	Primăria Chioselia Rusă	-	-	5	5
8.	Primăria Chirsovo	2	-	6 (1)	8 (1)
9.	Primăria Congaz	4	6	10 (1)	20 (1)
10.	Primăria Congazcic	-	1	5	6
11.	Primăria Cotovscoe	-	- (1)	6	6 (1)
12.	Primăria Ferapontievca	-	2	4 (1)	6 (1)
13.	Primăria Svetloe	-	-	5 (1)	5 (1)
Raionul Comrat (Total)		11	27 (1)	85	103 (11)
14.	Primăria Ceadâr-Lunga	5	5 (1)	11	22 (1)
15.	Primăria Baurci	1	2	6	9 (1)
16.	Primăria Beșghioz	-	1	6	6 (1)
17.	Primăria Gaidar	-	-	5	5 (1)
18.	Primăria Joltai	-	1	5	6 (1)
19.	Primăria Cazaclia	-	-	8	8 (1)
20.	Primăria Chiriet-Lunga	1	4	1	6 (1)
21.	Primăria Copceac	-	2	7	9 (1)
22.	Primăria Tomai	-	-	6	6 (1)
Raionul Ceadâr-Lunga (Total)		7	15	55	75 (9)
23.	Primăria Vulcănești	-	1	6	7 (1)
24.	Primăria Carbolia	-	1	2	3
25.	Primăria Etulia	1	1	4	6 (1)
26.	Primăria Cișmichioi	1	2	4	6 (1)
Raionul Vulcănești (Total)		2	5	16	22 (3)
UTA Găgăuzia (Total)		20	48 (2)	132 (21)	200 (23)

Profilul instituțiilor amplasate în clădirile monitorizate:

Nr.	Domeniul	Tipul instituțiilor	Clădiri evaluate			
			Accesibile	Parțial	Inaccesibile	Total
1.	APL	Primării	3	4	19	26
2.	APL	Administrații Consilii / CR	-	1	2	3
3.	Instituții de stat	Agenți / Direcții / Servicii	1	4	2	7
4.	Instituții de stat	Poliție	-	-	2	2
5.	Educație	Grădinițe de Copii	2	4	24	30
6.	Educație	Gimnazii	-	3	7	10
7.	Educație	Școli Primare / Școli	-	-	4	4
8.	Educație	Școli internate	-	-	2	2
9.	Educație	Școli / Centre profesionale	-	-	2	2
10.	Educație	Licee	1	5	16	22
11.	Educație	Universități	-	1	1	2
12.	Cultură / Educație	Școli Muzicare / de Artă	-	-	2	2
13.	Cultură	Case de Cultură	-	5	18	23
14.	Cultură	Biblioteci / Centre	1	1	4	6
15.	Cultură	Muzee / Galerii	-	1	2	3
16.	Sport	Complexe sportive	1	-	-	1
17.	Sport /Educație	Școli sportive / Cluburi	-	1	3	4
18.	Medicină	OMF / Centre medicale	2	6	8	16
19.	Medicină	Spitale	1	1	2	4
20.	Medicină / Comerț	Farmacii	1	1	1	3

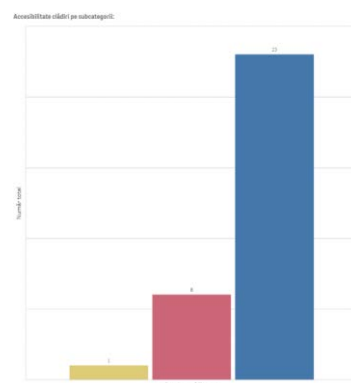
21.	Social	CTAS	-	-	1	1
22.	Transport	Gări Auto	-	2	1	3
23.	Întreprinderi de stat	Oficii Poștale	1	5	6	12
24.	Comerț	Magazine / Complexe	1	-	3	4
25.	Sector asociativ	Centre / OSC	3	1	-	4
26.	Social	Azil / Casă bătrâni	2	-	-	2
27.	Întreprinderi	Întreprinderi	-	-	2	2
28.	Instituții religioase	Biserici	-	2	21	23
TOTAL						223

Monitorizarea accesibilității clădirilor primăriilor din UTA Găgăuzia

Au fost monitorizate 26 de clădiri ale primăriilor:

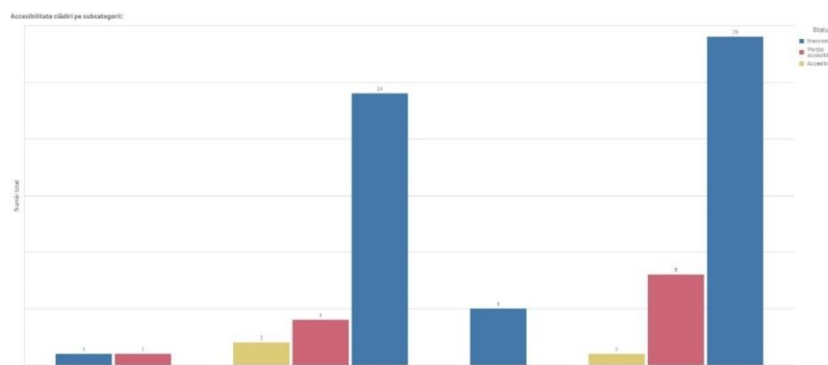

Доступно	Частично доступно	Недоступно	Всего
3	4	19	26
3,33 %	20 %	76,67 %	100 %

Monitorizarea accesibilității infrastructurale a instituțiilor educaționale din UTA Găgăuzia

Au fost monitorizate 75 de clădiri ale instituțiilor educaționale: grădinițe de copii, gimnazii, școli, licee, universități:

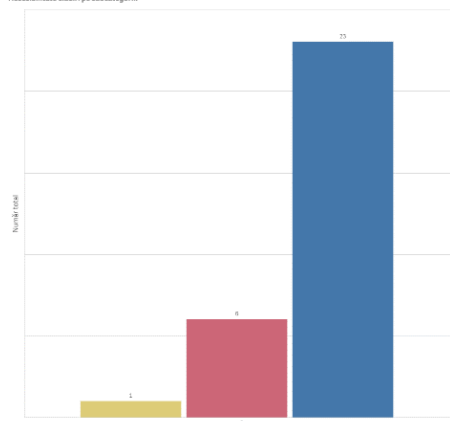

Accesibile	Parțial accesibile	Inaccesibile	Total
3	13	59	75
4 %	17,33 %	78,67 %	100 %

Monitorizarea accesibilității caselor de cultură și a bibliotecilor

Au fost monitorizate clădirile a 30 de case de cultură și biblioteci:

Accesibilitate clădiri pe subcategorii:

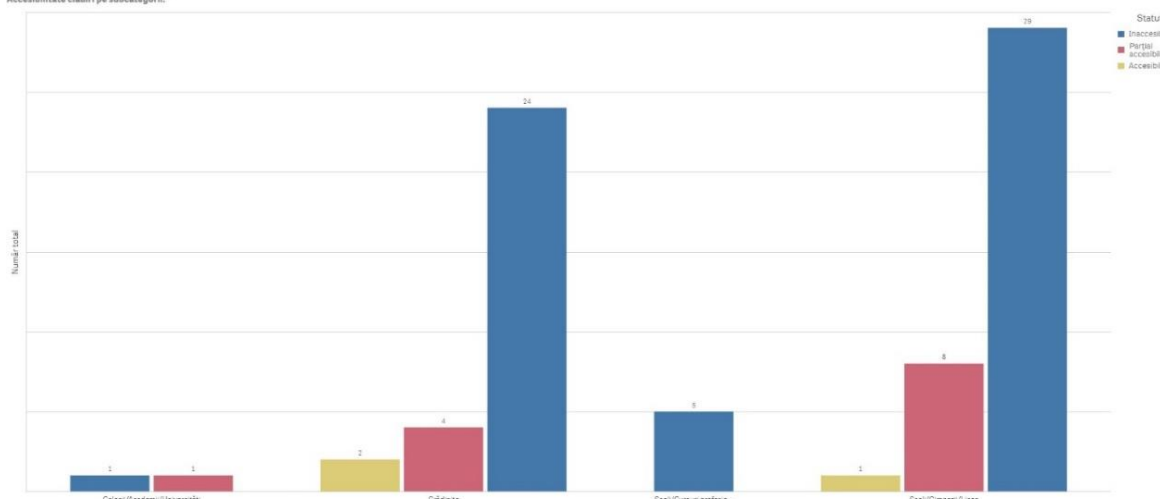

Accesibile	Parțial accesibile	Inaccesibile	Total
1	6	23	30
3,33 %	20 %	76,6 %	100 %

Monitorizarea accesibilității la infrastructura instituțiilor medico-sanitare

Au fost monitorizate clădirile a 23 de spitale, centre de sănătate, OMF:

Accesibilitate clădiri pe subcategorii:

Accesibile	Parțial accesibile	Inaccesibile	Total
4	7	12	23
17,39 %	30,43 %	52,17 %	100 %

Monitorizarea accesibilității birourilor electorale ale secțiilor de votare din UTA Găgăuzia

După procesarea datelor am suprapus informația cu lista secțiilor de votare de la ultimul scrutin din UTA Găgăuzia – alegerile prezidențiale din 2016 (https://cec.md/ro/uta-gagauzia-3165_90144.html). În rezultat, am realizat auditul la 43 din 69 BESV, ceea ce constituie 62,3 %. Rezultatele auditului sunt:

- Accesibile – 2 sau 4,65 %,
- Parțial accesibile – 7 sau 16,27 %,
- Neaccesibile – 34 sau 79,08 %.

Nr.	Denumirea BESV	Nr.sectiei de votare	Adresa spațiului pentru votare	Accesibil	Parțial accesibil	Neaccesibil
1.	Comrat	4	Sediul Primăriei m. Comrat, str. Tretiacoș 36			
2.	Comrat	6	Sediul Gimnaziului S. Curoglo, str. Suverova 54			
3.	Comrat	7	Sediul Casei de cultură m. Comrat, str. Lenina 196			
4.	Comrat	8	Sediul Liceului Mavrodi, str. Ostrovscogo 7			
5.	Comrat	9	Sediul Școlii profesionale, str. Cotovscogo 180			
6.	Ceadir-Lunga	15	Sediul Centrului Cultural str.Lenina, 89			
7.	Ceadir-Lunga	16	Sediul liceului V. Moșcov, str.Lenina, 108 (116 ??)			
8.	Vulcanesti	25	Sediul Casei de Cultură, str. Frunze, 14			
9.	Avdarma	29	Sediul școlii medii, str. Sovetscaia 33/a			
10	Baurci	30	Sediul școlii primare, str. Școlinaia 1/a			
11	Baurci	31	Sediul Casei de Cultură, str. 60 ani Octiabrea, 2			
12	Baurci adăug.	32	Sediul Liceului Teoretic, str.C.Marcsa 100/a			
13	Beșalma	33	Sediul Primăriei s. Beșalma, str. Lenina, 108			
14	Beșalma	34	Sediul Casei de cultură, str. Lenina, 85			
15	Bejghioz	35	Sediul Casei de Cultură, str. Lenina 156,			
16	Budjac	36	Sediul Gimnaziului, str.Rabociaia, 23			
17	Gaidar	38	Clădirea Casei de Cultură, str.Sovetscaia 27			
18	Gaidar	39	Sediul Gimnaziului F. Angheli, str. Școlnaia, 2			
19	Dezghinja	40	Sediul Liceului Teoretic, str.Miciurina 17 (Sala Nr. 2)			
20	Dezghinja	41	Sediul Liceului Teoretic, str. Miciurina 17 (Sala Nr. 1)			
21	Joltai	42	Sediul Primăriei s. Joltai, str. Lenin, 64			
22	Etulia	43	Sediul Liceului Teoretic, str.Lenin 177			
23	Cazacia	44	Sediul Casei de Cultură, str.Lenin 119			
24	Cazacia	45	Sediul Liceului Teoretic, str. Pușchin 101			
25	Carbolia	46	Sediul Casei de Cultură, str. G.Gaidarji, 41			
26	Chiriet-Lunga	47	Sediul Primăriei, str. Svobodî, 43 (Etajul 2)			
27	Chirsovo	48	Sediul Liceului Tuzlova, str.Cotovscogo, 158			
28	Chirsovo	49	Sediul Grădiniței de copii, str. Lenin 194			
29	Congaz	51	Sediul Casei de Cultură, str. 28 Iunie 2			
30	Congaz	52	Sediul Liceului Teoretic № 1, str.Goricogo 9			
31	Congaz	53	Sediul Gimnaziului № 2, str. Lenin 155			
32	Congazcic	54	Sediul Gimnaziului, str. Gagarina 57			
33	Copceac	55	Sediul Casei de Cultură, str. Lenin, 98			
34	Copceac	56	Sediul Liceului Baranovscogo, str. Ceapaeva			
35	Cotovscoe	59	Sediul Primăriei, str. Lenin, 17			
36	Chioselia Rusă	60	Sediul Primăriei s. Chioselia Rusă, str. Molodejnaia 16			
37	Svetlii	61	Sediul Liceului, str.Lenina 32			
38	Tomai	63	Sediul Casei de Cultură, str.Cotovscogo 17			
39	Tomai	64	Sediul Liceului Teoretic, str. Școlinaia 103/a			
40	Ferapontievca	65	Sediul Casei de Cultură, str. Lenin 69/a,			
41	Çișmichioi	66	Sediul Liceului, str. Cosmodemianscoi, 3			
42	Cioc-Maidan	68	Sediul Liceului Teoretic, str.Cotovscogo, 72			
43	Cioc-Maidan	69	Sediul Casei de Cultură, str. Cotovscogo, 82			
TOTAL:				2	7	34

Monitorizarea accesibilității paginilor web în UTA Găgăuzia

Nr.	Denumirea autorității	Pagina web	Limba	Accesibilitate
1.	Comitetul Executiv al Găgăuziei	http://www.gagauzia.md	RU, GY, RO, EN	–
2.	Adunarea Populară a Găgăuziei	http://www.halktoplushu.md	RU	–
3.	Administrația Raionului Comrat	http://raioncomrat.md/	RU	–
4.	Administrația Raionului Ceadâr-Lunga	http://www.raionceadir.md	RU	- A, A, + A
5.	Administrația Raionului Vulcănești	http://vulcanesti.md	RU	–
6.	Primăria Comrat	http://comrat.md	RU	–
7.	Primăria Ceadâr-Lunga	https://ceadir-lunga.md	RU, BG, EN, RO, TK, UA	–
8.	Primăria Vulcănești	http://www.vulcanestimd.com	RU	–
9.	Primăria Avdarma	http://avdarma.md	RU	–
10.	Primăria Beșghioz	http://beshgioz.md	RU	Da, parțial
11.	Primăria Chirsovo	https://chirsovo.md	RU	–
12.	Primăria Chiriet-Lunga	https://chirietlunga.md	RU	–
13.	Primăria Cișmichioi	https://cesmakuu.md	RU	–
14.	Primăria Congaz	http://www.congaz.md	RU	–
15.	Primăria Copceac	http://www.copceac.md	RU	–
16.	Primăria Gaidar	http://gaidar.md/	RU	Nefuncțional
17.	Primăria Joltai	https://www.joltai.md	RU	Da
18.	Primăria Etulia	http://www.etulia.md	RU	Da, parțial
19.	Centrul de Cercetări Științifice al Găgăuziei M.V. Marunevici	http://www.gbm.md	RU	- A, A, + A
20.	Comisia Electorală Centrală a Gagauziei (Blog)	www.cec-gagauzia.blogspot.com/	RU	–
21.	TV-Găgăuzia (GRT)	https://gtr.md/	RU, GY	-
22.	ATV	https://atv.md	RU	-
23.	1 Pervâi Narodnâi	http://www.1tv.md/	RU	-
24.	Portalul de știri Gagauzinfo.MD	http://gagauzinfo.md	RU	-
25.	Portalul informational Gagauz.MD	http://www.gagauz.md/	RU	-
26.	Portalul informational Gagauzyeri.MD	http://gagauzyeri.md/	RU	-
27.	Portalul informational Gagauz Media	https://gagauzmedia.md	RU	Nefuncțional
28.	Data journalism proiect Nokta.MD	http://nokta.md/	RU	-
29.	Mișcarea social Gaguzia Unită	http://edingagauz.md/	RU	-
30.	Ziarul Vesti Gagauzii	http://vestigagauzii.md/	RU	-

Nu au pagini web 13 primării din cele 26 din UTA Găgăuzia (Baurci, Beșalma, Bugeac, Dezghingea, Carbolia, Cazaclia, Cioc-Maidan; Congazcic, Cotovscoie, Chioselia Rusă, Ferapontievca, Svetloe, Tomai).

Toate paginile evaluate sunt în limba rusă. Paginile web ale Comitetului Executiv al Găgăuziei și a Primăriei Ceadâr-Lunga conțin și pagini în alte limbi, din care doar două sunt în limba găgăuză și două în limba română.

Comisia Electorală Centrală din Găgăuzia nu deține site, dar administrează un blog.

Paginile web ale Administrației Raionului Ceadâr-Lunga, Centrul de Cercetări Științifice al Găgăuziei M.V. Marunevici conțin doar unele elemente de accesibilitate pentru persoanele cu dizabilități de vedere.

Paginile web ale primăriei Beșghioz și Etulia asigură un grad sporit de accesibilitate, dar nu sunt actualizate. Ultima postare pe pagina primăriei Beșghioz s-a făcut în 17 august 2017, iar pe pagina primăriei Etulia – 23 februarie 2017.

Paginile web ale posturilor TV, portalurilor informaționale și ale ziarelor nu sunt accesibile pentru persoanele cu dizabilități de vedere.

Cel mai bune rezultate le înregistrează site-ul primăriei Joltai.

Monitorizarea accesibilității emisiunilor TV

Au fost monitorizate (din perspectiva accesibilității pentru persoanele cu dizabilități de auz) 3 posturi TV locale din UTA Găgăuzia:

- GRT („TV-Găgăuzia”, <https://grt.md/>),
- Pervii Narodnii (<http://www.1tv.md/>),
- ATV (<https://atv.md/>).

În rezultatul monitorizării s-a constatat că:

- prognoza meteo este difuzată atât în format video, cât și audio,
- nici un post TV nu transmite emisiuni proprii cu translație în limbajul mimico-gestual sau prin titrare sincron.

Accesibilitatea persoanelor cu dizabilități care utilizează scaunul rulant la serviciile de transport

În demersul expediat celor 26 primării din UTA Găgăuzie am adresat următoarele întrebări:

- În localitatea dvs. sunt agenți economici care prestează servicii de taxi? DA _____ NU _____.
- Dacă da, câte unități de transport/mașini sunt adaptate pentru transportarea persoanelor cu dizabilități care utilizează fotolii rulante? _____

Din 16 respondenți acest serviciu este prestat doar la 3 - Vulcănești, Tomai și Copceac. Mașini adaptate – 1 la Copceac.

Aspecte de ordin general

În demersul de acces la informații de interes public expediat celor 26 primării din UTA Găgăuzie am adresat o serie de întrebări de ordin general:

- Comunitatea dvs. deține un document strategic (plan sau strategie) de incluziune socială a persoanelor cu dizabilități: DA _____ NU _____

Din 16 respondenți doar în 2 primării există un astfel de document aprobat.

- În comunitatea dvs. sunt ONG sau grupuri de auto-reprezentare ale persoanelor cu dizabilități? DA _____ NU _____ Dacă da, vă rugăm să le enumerați.

Din 16 respondenți doar în 2 localități există astfel de grupuri sau OSC. De menționat, că sunt acele localități care au grupuri de autoreprezentare sau OSC. Aceasta ne face să concluzionăm că ele pot fi factorul determinat și partenerul de bază pentru APL în promovarea unor reforme și asigurarea incluziunii sociale a persoanelor cu dizabilități.

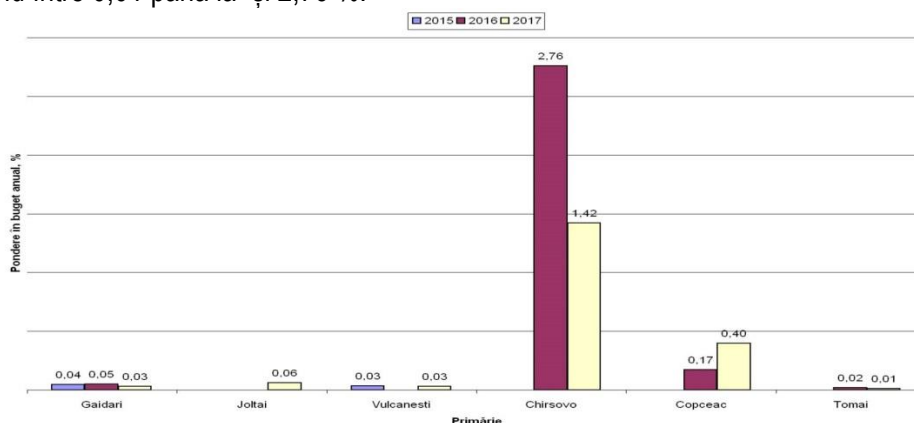
- În comunitatea dvs., pe lângă consiliu sau primar, există un Consiliu Consultativ de Accesibilitate sau colaborare cu Societatea Civilă?: DA _____ NU _____

Din 16 respondenți în doar 4 (patru) la există un astfel de consiliu (Vulcănești, Copceac, Tomai și Chioselia Rusă).

Următoarea întrebare adresată celor 26 de APL a fost:

- Ce resurse ați alocat și cheltuit din bugetul local pentru incluziunea socială a persoanelor cu dizabilități în anii 2015, 2016 și 2017:

Din 16 respondenți, în anul 2015 doar 2 APL au alocat resurse financiare pentru realizarea acestui deziderat; 2016 – 4 și în 2017 – 6. Sumele alocate însă sunt nesemnificative. Pondere medie din bugetul anual variind între 0,01 până la și 2,76 %.

CONCLUZII ȘI RECOMANDĂRI

UTA Găgăuzia nu a elaborat și aprobat un *Program local privind asigurarea accesibilității în domeniile: construcții, transporturi, informație și comunicații*. Un asemenea Program este esențial pentru a planifica și implementa măsuri de eliminare a barierelor și de accesibilizare graduală a infrastructurii pentru a răspunde necesităților persoanelor cu diferite tipuri de dizabilități, dar și altor categorii de populație, precum persoane în etate, părinții cu copii mici care utilizează cărucioare, persoane care se confruntă temporar cu dificultăți de mobilitate sau vedere etc.

Din 223 clădiri publice monitorizate doar 9% sunt accesibile, 21,5% sunt parțial accesibile și 69,5% sunt totalmente inaccesibile pentru persoanele cu dizabilități. Observăm că, localurile în care sunt amplasate primăriile, instituțiile educaționale, casele de cultură și bibliotecile sunt inaccesibile în proporție mai mare (76-78%) în comparație cu clădirile în care sunt amplasate instituțiile medico-sanitare. De asemenea, remarcăm un grad sporit de inaccesibilitate în cazul clădirilor (circa 79%), în care sunt amplasate BESV. Aceasta se datorează faptului că majoritatea BESV sunt amplasate anume în instituții educaționale, case de cultură și primării.

Jumătate din primăriile din UTA Găgăuzia (50% sau 13 primării din 26) nu dețin pagini web. Din cele 13 primării care dețin pagină web, doar o primărie înregistrează o bună accesibilitate a paginii web, o primărie are pagina nefuncțională, 2 primării au pagini parțial accesibile și paginile web ale celorlalte 9 primării sunt inaccesibile pentru persoane cu dizabilități de vedere. Paginile web ale administrației raionului Ciadîr-Lunga și Centrului de Cercetări Științifice al UTA Găgăuzia au nivel redus de accesibilitate, iar paginile web ale mass-media nu se conformează standardelor de accesibilitate web (HG nr. 188 din 03.04.2012 privind paginile oficiale ale autorităților administrației publice în rețeaua Internet (<http://lex.justice.md/md/342699/> și *Web Accessibility Initiative* www.w3.org/WAI).

Menționăm că, costurile pentru asigurarea accesibilității paginilor web sunt minime și acest obiectiv ar putea fi atins relativ ușor. Costurile de elaborare, mentenanță și administrare a paginilor web cresc, dar problema majoră în asigurarea accesibilității paginilor web considerăm că ține de insuficiența de personal calificat, precum și de capacitățile reduse de gestionare a unui astfel de instrument de comunicare publică de către personalul angajat în cadrul APL.

În ceea ce privește accesibilitatea emisiunilor televizate locale din UTA Găgăuzia, remarcăm că nici un post TV din cele 3 monitorizate nu transmite emisiuni proprii cu translație în limbaj mimico-gestual sau prin titrare sincron, doar prognoza meteo este difuzată în format atît video, cît și audio.

Subiectul accesibilității la emisiunile și programele TV pentru persoanele cu deficiențe de auz și prin semnal sonor pentru persoanele cu deficiențe de vedere este unul relativ nou pentru Republica Moldova. În rezultatul monitorizărilor realizate de CCA⁵ în 2017, prin Decizia CCA nr. 1/1 11.01.2018, posturile TV sunt atenționate asupra respectării cu strictețe și maximă responsabilitate a Deciziei CCA nr. 16/101 din 21 iulie 2017 – Cu privire la accesul persoanelor cu deficiențe de auz și vîz la serviciile de programe audiovizuale. Postul de televiziune „TV-Găgăuzia” este, de asemenea, vizat. Lipsa unor emisiuni traduse în limbajul mimico-gestual ar putea fi o explicație plauzibilă: numărul redus de translator acreditați în limbajul semnelor (doar 17 în Republica Moldova – <http://as.md/wp-content/uploads/2017/02/Interpreti-lecentiati.pdf>) și nici unul care ar locui pe teritoriul UTA Găgăuzia.

Subiectul accesibilității persoanelor cu dizabilități care utilizează scaunul rulant la serviciile de transport (inclusiv taxi) poate fi considerat drept un punct de reper pentru monitorizarea ulterioară a problemei și identificarea soluțiilor care se vor dezvolta pe termen mediu și scurt. Este o invitație directă pentru administrația publică locală, în rază cărora sunt prestate astfel de servicii, să invite la o masă rotundă agenții economici, mass media, societate civilă, persoanele cu dizabilități pentru a dezbate problema și a căuta împreună soluții. De asemenea, această activitate este un eveniment de asumare a unui angajament public pe termen scurt și mediu, din partea prestatorilor de serviciu, când vor anunța disponibilitatea unui astfel de serviciu.

---

⁵ <http://www.cca.md/files/Raport%20trimestrul%201%20-%202018.pdf>

Pentru APL din UTA Găgăuzia, o soluție intermediară ar putea fi realizată prin replicarea bunelor practici care deja funcționează în Republica Moldova. În acest sens, recomandăm spre studiere experiența municipiului Edineț (http://primariaedinet.md/?p=3155&fbclid=IwAR3NcH7z6iUHYFP0IPUhCLzGqAeTod4EW8CzjccfAqlx8rdH_tSzdQW3-ho).

În vederea implementării PNISPD și în special a acțiunii 5.1, 5.2, 5.4 și 6.3 din PA, propunem următoarele recomandări:

- Elaborarea și aprobarea de către autoritățile publice din UTA Găgăuzia responsabile de domeniile: construcții, transporturi, informație și comunicații a unui *Plan de asigurare a accesibilității pentru persoanele cu dizabilități pentru perioada 2019-2022* în vederea implementării PNISPD;
- Evaluarea costurilor de eliminare a barierelor și de accesibilizare a infrastructurii clădirilor și drumurilor, transportului public, informației și comunicațiilor pentru persoanele cu dizabilități;
- Planificarea și alocarea anuală a mijloacelor financiare pentru accesibilizarea graduală a infrastructurii în concordanță cu țintele PNISPD (rezultatele) care urmează a fi atinse până în 2022;
- Monitorizarea anuală a progreselor realizate pe componenta accesibilitate a clădirilor și drumurilor, transportului public, informației și comunicațiilor și elaborarea rapoartelor de monitorizare;
- Implementarea „*titrării sincron*” de către posturile TV locale din UTA Găgăuzia – soluție alternativă de asigurare a accesibilității la emisiuni și programe a persoanelor cu dizabilități de auz;
- Consultarea și implicarea persoanelor cu dizabilități și a organizațiilor care le reprezintă în procesul de planificare, monitorizare și evaluare a accesibilității;
- Consolidarea capacităților specialiștilor privind asigurarea accesibilității în domeniul construcțiilor, transporturilor, informației și comunicațiilor.;
- Inițierea pe termen scurt și mediu a unor acțiuni concrete de dezvoltare a abilităților, consolidarea capacităților în acest domeniu, informației și comunicațiilor, fapt care ar putea contribui la creșterea nivelului de transparență și încredere în APL și la creșterea nivelului de coeziune socială.

Ghid privind evaluarea accesibilității clădirilor de menire publică (indiferent de forma de proprietate)

2018

I. Dispoziții generale

1. Legislația națională în domeniul accesibilității: Legea nr. 60 din 30.03.2012 privind incluziunea socială a persoanelor cu dizabilități⁶, capitolul III – Accesibilitatea, art. 17, prevede - *Politica de stat în domeniul accesibilității (1) În scopul asigurării unei vieți independente persoanelor cu dizabilități, autoritățile publice centrale și locale, organizațiile nonguvernamentale, agenții economici, indiferent de forma de organizare juridică, în funcție de competențele lor funcționale, evaluează situația în domeniu și întreprind măsuri concrete pentru a facilita accesul persoanelor cu dizabilități, în condiții de egalitate cu ceilalți, la mediul fizic, la transport, la informație și la mijloacele de comunicare, inclusiv la tehnologia informației și la comunicațiile electronice, la alte utilități și servicii deschise sau furnizate publicului, atât în localitățile urbane, cât și în localitățile rurale, în conformitate cu normativele în vigoare.*
2. Standardele naționale în construcții ce reglementează domeniul accesibilitate: CP C.01.02-2014⁷ și NCM C.01.06-2014⁸:
  - a) CP C.01.02-2014 “Proiectarea clădirilor și construcțiilor cu considerarea accesibilității pentru persoane cu dizabilități” (în continuare – CP C.01.02-2014);
  - b) NCM C.01.06-2014 “Cerințe generale de securitate pentru obiectele de construcție la folosirea și accesibilitatea lor pentru persoanele cu dizabilități” (în continuare – NCM C.01.06-2014).
3. Noțiunile ce reprezintă accesibilitatea: În sensul prezentului Ghid noțiunile utilizate semnifică:
  - **accesibilitate** – în Legea nr. 60 se definește ca – *ansamblu de măsuri și lucrări de adaptare a mediului fizic, transporturilor, precum și a mediului informațional și comunicațional, incluzând tehnologiile și sistemele informaționale și comunicațiile, conform necesităților persoanelor cu dizabilități, factor esențial de exercitare a drepturilor și de îndeplinire a obligațiilor persoanelor cu dizabilități în societate;*
  - **adaptare** – *acțiunea de a adapta mediul arhitectural și informațional necesar accesibilizării spațiului la nevoile persoanelor cu mobilitate limitată la o situație deja existentă.*
  - **adaptare rezonabilă** – *conform aceleiași legi – modificările și ajustările necesare și adecvate, care nu impun un efort disproporționat sau nejustificat atunci când este necesar, pentru a permite persoanelor cu dizabilități să se bucure sau să-și exercite, în condiții de egalitate cu ceilalți, toate drepturile și libertățile fundamentale ale omului;*
  - **design universal** – *conform aceleiași legi – proiectarea produselor, mediului, programelor și serviciilor astfel încât să poată fi utilizate de către toate persoanele, pe cât este posibil, fără să fie nevoie de o adaptare sau de o proiectare specială. Designul universal nu va exclude dispozitivele de asistare pentru anumite grupuri de persoane cu dizabilități atunci când este necesar,*
  - **persoană cu dizabilități** – *conform aceleiași legi – persoană cu deficiențe fizice, mintale, intelectuale sau senzoriale, deficiențe care, în interacțiune cu diverse bariere/obstacole, pot îngreuna participarea ei deplină și eficientă la viața societății în condiții de egalitate cu celelalte persoane.*
  - **persoane cu mobilitate limitată (PML)** – *conform NCM C.01.06-2014 - persoane care întâlnesc dificultăți la deplasarea individuală, obținerea serviciului, informației necesare sau la orientarea în spațiu. Din această categorie fac parte: persoane cu dizabilități, persoane cu afecțiuni temporare de sănătate, persoane în vârstă, persoane cu afecțiuni de vedere și auz, femei gravide, inclusiv utilizatori de cărucioare pentru copii etc.;*
  - **fotoliu rulant** (scaun rulant) – *unul din echipamentele ortopedice frecvent utilizate pentru îmbunătățirea mobilității, permițând persoanelor cu dizabilitate locomotorie permanentă sau temporară, persoane în etate, să participe la activități zilnice, să accedă la o viață socială normală. Fotoliul rulant se poate utiliza în interiorul sau exteriorul locuinței, se poate deplasa acționat de utilizator sau ajutat de un însoțitor, pe teren plat sau ușor accidentat, pe pante moderate, pe vreme uscată sau umedă, la temperaturi scăzute sau ridicate.*
  - **informații în format accesibil** - *informații tipărite în Braille, în format audio, tipărite sau imprimate cu corp mare de literă, prezentate verbal sau în scris în limbaj ușor de citit și înțeles, însoțite de imagini, pictograme sau prezentate în limbaj mimico-gestual;*

⁶ Legea 60 nr. 60 din 30.03.2012 privind incluziunea socială a persoanelor cu dizabilități <http://lex.justice.md/md/344149/>

⁷ CP C.01.02-2014 - PROIECTAREA CLĂDIRILOR ȘI CONSTRUCȚIILOR CU CONSIDERAREA ACCESIBILITĂȚII PENTRU PERSOANE CU DIZABILITĂȚI. PREVEDERI GENERALE.

⁸ NCM C.01.06-2014 - CERINȚE GENERALE DE SECURITATE PENTRU OBIECTELE DE CONSTRUCȚIE LA FOLOSIREA ȘI ACCESIBILITATEA LOR PENTRU PERSOANELE CU DIZABILITĂȚI

- **marcaj reliefant și/sau contrastant** – marcajele de avertizare, direcționare, informare utilizate pentru a preîntâmpina, direcționa sau informa persoanele cu deficiențe de vedere, aplicate pe suprafețe verticale și orizontale, atât în interiorul cât și exteriorul clădirilor, trotuarelor, trecerilor de pietoni, etc.
  - **contrast vizual** – o diferență a proprietăților vizuale care face ca un obiect să se distingă în raport cu un alt obiect sau în raport cu fundalul.
  - **suprafețe de avertizare tactilo-vizuale** – mijloace de afișare a informației, reprezentate prin bandă de relief cu desen și culoare determinat, care permite persoanelor cu deficiențe de vedere să se orienteze în spațiu prin atingerea cu picioarele, bastonul sau utilizând vederea remanentă. Acestea se disting după tipuri: pentru carosabil, pardoseli, precum și de avertizare și ghidare.
  - **mijloace vizuale de informare** – purtătoare de informație pentru persoanele slab văzătoare sau celea cu dizabilități de auz și vorbire, care sunt redactate sub formă de texte, semne, simboluri, semnale luminoase vizual distinctive.
  - **circulație liberă** – cale de deplasare pe orizontală sau verticală, fără trepte, dimensionată corespunzător, care este prevăzută cu echipamente necesare pentru a permite deplasarea persoanelor cu mobilitate limitată fără bariere de orice tip.
  - **lumina ușii** – dimensiunea complet liberă, utilizată pentru trecere, atunci când ușa este deschisă. Lumina ușii depinde de dimensiunile și poziționarea foii de ușă și a tocului acesteia.
  - **suprafață de manevră** – proiecția la nivelul pardoselii a spațiului necesar realizării manevrelor de întoarcere a persoanei care utilizează un fotoliul rulant.
  - **plan înclinat de bordură** – construcție la nivelul trotuarului destinată pentru coborârea/urcarea de pe acesta pe carosabil.
  - **rampă de acces** – construcție încorporată în trepte sau peste oricare alt obstacol pentru trecerea și deplasarea persoanelor cu mobilitate limitată.
  - **translator al limbajului de gesturi** – va avea denumirea de “interpret al limbajului mimico-gestual” – specialist care aplică tehnici de interpretare între persoanele care folosesc limbajul mimico-gestual și cele care folosesc limba vorbită, pentru a asigura o informație completă și precisă atât pentru persoanele cu deficiențe de auz și surdocecitate, cât și pentru cele auzitoare.
  - **clădire de menire publică** – orice clădire/spațiu/încăpere, indiferent de forma de proprietate, predestinată prestării serviciilor publicului larg: servicii medicale, sociale, educație, comerț, alimentație sau divertisment.
  - **comisia de evaluare** – comisia formată din reprezentanți: autorităților publice, proprietarului clădirii, organizațiilor societății civile ce reprezintă interesele persoanelor cu dizabilități.
4. La evaluarea accesibilității clădirilor pentru organizarea serviciilor publice, Comisia de evaluare aplică un set de instrumente și un chestionar specific.
5. Instrumentele utilizate includ (desenul 15):
- O ruletă sau o riglă metalică cu lungimea de 1m;
  - Un raportor;
  - O nivelă cu 2 bule de aer stabile sau nivelă cu 3 bule dintre care 1 bula reglabila 0° – 90° și 0% – 45 %;
  - Un aparat de fotografiat;
  - Un chestionarul de evaluare format A4 pentru fiecare clădire supus evaluării;
  - Un pix pentru completarea chestionarului.
6. Chestionarul de evaluare conține întrebări privind accesibilitatea spațiilor exterioare și a spațiilor interioare ale clădirii propus pentru sau unde deja se prestează serviciile publice.
7. Spațiile exterioare ale clădirii se referă la drumuri și părți integrante ale acestora, inclusiv bordurile la trecerile de pietoni sau intrările de pe suprafața carosabilă pe trotuar, locurile de parcare, indicatoarele și marcajele.
8. Spațiile interioare ale clădirii se referă la elemente precum: uși și treceri prin goluri de uși, coridoare, trepte, pante, grup sanitar (WC), sala/săile în care se prestează/se vor presta serviciile publice.

9. În vederea completării chestionarului de evaluare membrii Comisiei de evaluare efectuează măsurările și consemnează rezultatele în rubricile alocate pentru fiecare element supus evaluării.
10. Efectuarea măsurărilor se realizează cu ajutorul ruletei, raportorului și nivelei cu bulă de aer.
11. Ruleta se utilizează pentru măsurarea lățimii, lungimii și înălțimii elementelor supuse evaluării, precum și a distanțelor dintre elemente, după caz. În cazul lipsei ruletei, în calitate de instrument de măsurare poate fi utilizată o riglă metalică cu lungimea de 1 metru.
12. Raportorul și nivela cu bulă de aer se utilizează pentru măsurarea unghiului de înclinare a suprafețelor față de planul orizontal, în special al rampelor și pantelor de acces în clădire, precum și al denivelărilor.
13. În cazul nivelei cu 2 bule - Raportorul se așază cu baza pe panta înclinată, un capăt al nivelei cu bulă de aer se așază în punctul zero al raportorului, iar celălalt capăt este ridicat sau coborât până la momentul când bula de aer orizontală va lua poziția din mijlocul tubului.
14. Unghiul de înclinație este acel unghi care se formează pe suprafața raportorului în punctul prin care trece latura de jos a nivelei cu bulă de aer.
15. În cazul nivelei cu 3 bule – nivela se așază cu baza pe suprafața căreia i se măsoară unghiul de înclinație, se rotește bula reglabilă până când bula de aer se poziționează la mijlocul tubului, cifrele în dreptul indicatorului vor arăta unghiul de înclinație existent (în procente sau grade).
16. Elementul supus evaluării este considerat accesibil dacă întrunește caracteristicile și parametrii stabiliți în capitolele următoare ale prezentei Instrucțiuni.
17. În caz că elementul care urmează a fi evaluat nu există, la întrebările din chestionar care încep cu „Dacă”, la rubrica „Comentarii/ recomandări” se va face mențiunea „N/a”, adică neaplicabil. De exemplu, dacă în localitate nu circulă transport public, la întrebarea 9, se va bifa rubrica „Nu”, iar la întrebările 10, 11 și 12 la rubrica „Comentarii/ recomandări” se va nota „N/a”.
18. În cazul elementelor inaccesibile sau a obstacolelor, acestea se fotografiază, fotografia se anexează la chestionarul de evaluare a clădirii și se prezintă autorității publice locale sau gestionarului clădirii/încăperii, atunci când se solicită măsuri de adaptare rezonabilă, după caz.
19. Fiecare fotografie va avea numărul corespunzător numărului elementului evaluat, conform ordinii stabilite în chestionarul de evaluare.

II. Drumuri

20. Drumurile de acces – în lipsa trotuarelor – spre locația serviciului public se consideră **accesibile** dacă permit deplasarea autonomă a persoanelor care utilizează scaun rulant, cărucioare sau alte echipamente ajutătoare (cadre de mers, cârje etc.), la fel și deplasarea autonomă a persoanelor cu dizabilități de vedere.
21. Accesibilitatea drumurilor este determinată de materialele cu care este acoperită suprafața carosabilă a acestora (asfalt, beton, pietriș, pământ, pavaj), precum și de gradul de deteriorare a suprafeței (gropi, denivelări, crăpături). La fel accesibilitatea este determinată și de existența sau lipsa elementelor tactile și contrastante vizuale de orientare pentru persoanele cu dizabilități de vedere.

22. Drumurile acoperite cu asfalt sau cu beton și care permit deplasarea autonomă a persoanelor care utilizează scaun rulant, cărucioare sau alte echipamente ajutătoare (cadre de mers, cârje etc.) se consideră parțial accesibile în lipsa gropilor, denivelărilor, crăpăturilor mari în suprafața asfaltului sau betonului.
23. Drumurile acoperite cu pietriș sau nisip/grund nu permit deplasarea autonomă a persoanelor care utilizează scaun rulant, cărucioare sau alte echipamente ajutătoare (cadre de mers, cârje etc.) și se consideră inaccesibile.
24. Drumurile nepietruite și neasfaltate (drumurile de țară) permit deplasarea autonomă a persoanelor care utilizează scaun rulant, cărucioare sau alte echipamente ajutătoare (cadre de mers, cârje etc.) doar în condițiile în care suprafața este dreaptă, uscată, tare și nu este nisipoasă.
25. Drumurile ce nu au prezente elemente tactile și contrastante vizuale de orientare pentru persoanele cu dizabilități de vedere, dar prezintă posibilități de deplasare persoanelor cu mobilitate redusă se consideră parțial accesibile.
26. Bordurile la trecerile de pietoni sau intrările de pe carosabil pe trotuar se consideră accesibile dacă înălțimea lor nu depășește 2 cm sau dacă, în caz că sunt mai înalte de 2 cm, dispun de rampă de acces cu un unghi de înclinare care nu depășește 8% sau 5°, au instalat pavaj tactil de orientare pentru persoane cu dizabilități de vedere (*vezi desenul 1*).
27. Intrările la trecerile de pietoni sau de pe carosabil pe trotuar se consideră accesibile pentru persoanele cu dizabilități de vedere dacă dispun de pavaj tactil și/sau marcaj cu culori contrastante. Pavajul tactil reprezintă o bandă cu suprafață texturată, cu denivelări specifice, care poate fi simțită cu piciorul, cu bastonul sau cu scaunul rulant și care are rolul de a ghida și avertiza în timpul deplasării persoanele cu dizabilități de vedere (*vezi desenul 2*).
28. Trotuarele, similar criteriilor pentru determinarea accesibilității drumurilor, se consideră accesibile sau inaccesibile în funcție de materialele cu care este acoperită suprafața acestora, precum și de gradul de deteriorare a suprafeței, inclusiv dacă sunt dotate cu elemente tactile și contrastante vizuale de orientare pentru persoanele cu dizabilități de vedere.
29. Trotuarul acoperit cu pavaj se consideră accesibil dacă nu prezintă denivelări sau praguri mai mari de 2 cm și .
30. Parcările se consideră accesibile dacă au locuri marcate și semnalizate corespunzător pentru persoane cu dizabilități (*simbolul alb al utilizatorului de scaun rulant pe fundal de culoare albastru-închis*) (*vezi desenul 3*).
31. Dacă localul dispune de o parcare cu peste 5 locuri, cel puțin un loc de parcare trebuie să fie marcat și semnalizat corespunzător pentru persoane cu dizabilități.
32. În caz că nu există locuri de parcare special amenajate, deținătorul imobilului oferă și adaptează rezonabil cel puțin un loc sau spațiu de parcare pentru persoanele cu dizabilități în preajma clădirii destinat pentru serviciul public (Legea nr. 60, art. 20, pct. 6). Această adaptare se consideră accesibilă, dacă suprafața este acoperită cu asfalt, beton sau ciment, nu este denivelată, nu conține deteriorări și permite spațiu de manevră pentru scaunul rulant. Spațiul de parcare trebuie să corespundă standardelor indicate în CP C.01.02-2014 pag.100 (*vezi desenul 4*).
33. Secțiunea de drum de la parcare până la clădire se consideră accesibilă dacă este mai mică de 500 m, nu prezintă denivelări, gropi, are suprafața din asfalt, beton, ciment sau pământ tare și nu există obstacole care ar împiedica deplasarea autonomă a persoanelor care utilizează scaun rulant, cărucioare sau alte echipamente ajutătoare (cadre de mers, cârje etc.), inclusiv este dotată cu elemente tactile și contrastante vizuale de orientare pentru persoanele cu dizabilități de vedere.
34. În caz că în raza teritorială a clădirii destinat serviciului public circulă transport public, distanța de la stație și până la intrarea în clădire nu trebuie să depășească 500 m. Distanțele mai mari de 500 m se consideră inaccesibile.

35. În caz că în raza teritorială a clădirii destinat serviciului public circulă transport public, acesta se consideră accesibil dacă dispune de unități de transport adaptate pentru persoanele cu dizabilități (unitatea de transport are micro-lift culisant care permite urcarea scaunului rulant, are panou de afișare electronic și concomitent se anunță sonor stațiile).
36. Secțiunea de drum de la stația de transport public pînă la clădire se consideră accesibilă dacă este mai mică de 500 m, nu prezintă denivelări, gropi, are suprafața din asfalt, beton, ciment sau pământ tare și nu există obstacole care ar împiedica deplasarea autonomă a persoanelor care utilizează scaun rulant, cărucioare sau alte echipamente ajutătoare (cadre de mers, cărje etc.), este dotată cu elemente tactile și contrastante vizuale de orientare pentru persoanele cu dizabilități de vedere.

II. Suprafețe înclinate și trepte (rampe, pante de acces, denivelări în interiorul și/sau exteriorul clădirii)

37. Localul care are trepte la intrare sau în interior și nu dispune de rampe accesibile și/sau ascensor se consideră inaccesibil.
38. Treptele de la intrare trebuie să fie dotate cu elemente tactile și contrastante vizuale de orientare pentru persoanele cu dizabilități de vedere (vezi desenul 5).
39. Rampa construită la intrarea în clădire sau în interiorul clădirii se consideră accesibilă dacă îndeplinește cumulativ următoarele condiții (conform CP C.01.02-2014 pag.86-89) (vezi desenul 6):
- 1) unghiul de înclinare nu depășește 8% sau 5°;
  - 2) lățimea este de 0,9 m - 1 m, astfel încât permite manevrarea scaunului rulant;
  - 3) dispune de bare de suport instalate pe ambele părți la o înălțime de cel mult 90 cm;
  - 4) suprafața este antiderapantă (nu permite alunecarea);
  - 5) la fiecare 4 m lungime este amplasată și o zonă de odihnă.
40. Construcțiile din două șine metalice sudate paralel și instalate pe trepte **nu constituie** căi de acces și prezintă un risc sporit de accidentare pentru persoanele care utilizează scaun rulant, cărucioare sau alte echipamente ajutătoare (cadre de mers, cărje etc.) (vezi desenul 7).
41. Aceste construcții sunt considerate inaccesibile chiar dacă au o lățime și un unghi de înclinare corespunzătoare.
42. În vederea acomodării rezonabile și accesibilizării clădirii destinat serviciilor publice care prezintă scări sau diferite nivele și lipsește rampa sau panta accesibilă, pot fi folosite temporar rampe de acces demontabile - dacă îndeplinesc cumulativ următoarele condiții:
- 1) sunt instalate corect, astfel încât să-și mențină stabilitatea;
  - 2) unghiul de înclinare la care sunt montate nu depășește 8% sau 5°;
  - 3) sunt însoțite de bare de suport pe ambele părți la o înălțime de cel mult 90 cm (vezi desenul 6).
43. Ramele de acces demontabile instalate incorect sau care nu sunt verificate după anumite perioade de utilizare pentru prevenirea dislocării, prezintă un risc sporit de accidentare pentru persoanele care utilizează scaun rulant, cărucioare sau alte echipamente ajutătoare (cadre de mers, cărje etc.) și sunt considerate inaccesibile.

IV. Uși

44. Ușile de intrare și ușile din interiorul clădirii se consideră accesibile dacă îndeplinesc cumulativ următoarele condiții (vezi desenele 8-9):
- 1) lățimea minimă a trecerii prin golul ușii este de minim 90 cm, inclusiv în cazul ușilor duble;
  - 2) nu au praguri mai înalte de 2,5 cm sau dispun de treceri accesibile peste praguri cu un unghi de înclinare care să nu depășească 8% sau 5°;

- 3) în fața ușii există o platformă de minim 1,20 m x 1,20 m sau un spațiu suficient pentru a asigura manevra scaunului rulant;
- 4) au sisteme de acționare simple și fără risc de blocare (senzori, mânere ușor de deschis);
- 5) prezintă marcaj contrastant și inscripții Braille (vezi desenul 10).

45. Măsurarea distanței de trecere prin golul ușii se efectuează atunci când ușa este deschisă la 90°. În cazul ușilor duble, măsurarea lățimii se efectuează cu ambele uși deschise și golul ambelor uși nu trebuie să fie mai mic de 90 cm.

46. Turnichetele sau alte bariere rotative la intrarea în clădire reprezintă intrări inaccesibile. În vederea acomodării rezonabile și accesibilizării intrării, turnichetele și alte bariere rotative urmează a fi demontate, iar trecerea/intrarea securizată se poate asigura prin utilizarea echipamentelor electronice moderne.

V. Grup sanitar (WC)

47. Grupul sanitar din cadrul clădirii se consideră accesibil dacă îndeplinește cumulativ următoarele condiții (conform CP C.01.02-2014 pag.111-117) (vezi desenele 11-12):

- 1) ușa se deschide în exterior;
- 2) dimensiunile cabinei de WC în plan sunt de minim 1,65 m x 1,8 m;
- 3) alături de vasul de closet este prevăzut spațiu de manevrare pentru scaun rulant cu un radius de 1,5 m, precum și cârlige pentru atârnarea îmbrăcăminte, cârjelor și a altor obiecte;
- 4) chiuveta este amplasată la înălțimea de maximum 0,8 m de la nivelul pardoselii (podelei) și la distanța de 0,2 m de la peretele lateral;
- 5) partea inferioară a oglinzii, dispozitivele pentru uscarea mâinilor, pentru cârlige și pentru ștergere sau hârtie sunt amplasate la înălțimea de maximum 0,9 m de la nivelul pardoselii (podelei).
- 6) Pereții sunt dotați cu bare de sprijin.

VI. Coridoare

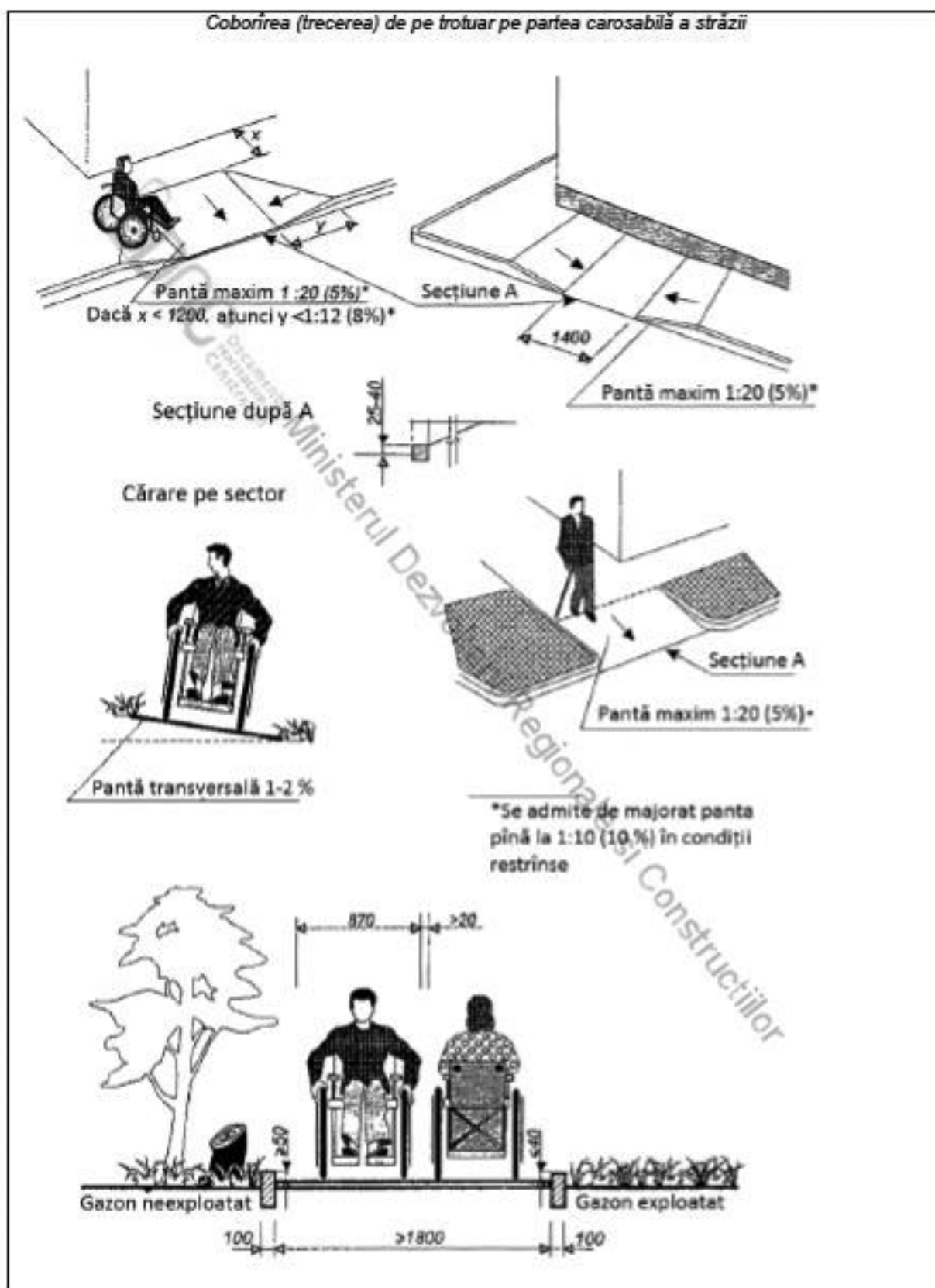
48. Coridoarele de deplasare (în cazul existenței acestora) se consideră accesibile dacă îndeplinesc cumulativ următoarele condiții (conform CP C.01.02-2014 pag.66-70) (vezi desenele 13-14):

- 1) au lățimea de minim 1,5 m;
- 2) sunt iluminate;
- 3) au pardoseala (podeaua) antiderapantă (nu permite alunecarea) și fără denivelări;
- 4) dispun de benzi de direcționare de 20 cm de culori contrastante amplasate pe perete sau pe pardoseală (podea) realizate din materiale diferite ca aspect și sonoritate de suprafața pe care sunt amplasate;
- 5) ușile de intrare/ieșire inclusiv în cabinete/săli sunt marcate cu culori contrastante și au amplasate tăblițe de informare în formatul brail și în format tipar;
- 6) suprafața pardoselii este dotată cu elemente tactile și contrastante vizuale de orientare pentru persoanele cu dizabilități de vedere.

VII. Încăperea în care se prestează serviciul public

49. Sala în care se prestează serviciul public se consideră accesibilă dacă îndeplinește cumulativ următoarele condiții:

- 1) spațiul care a rămas în urma amplasării mobilei, echipamentelor, trebuie să permită libera deplasare a persoanelor care utilizează scaun rulant, cărucioare sau alte echipamente ajutătoare (cadre de mers, cărje etc.);
- 2) în fața zonelor unde se deservește vizitatorii, trebuie să rămână un spațiu cu diametrul de minim 1,5 m, necesar manevrării scaunului rulant sau altor echipamente ajutătoare;
- 3) are pardoseala (podeaua) antiderapantă (nu permite alunecarea) și fără denivelări, și este dotată cu elemente tactile și contrastante vizuale de orientare pentru persoanele cu dizabilități de vedere.

IV.3.2. Conformarea rampelor de acces între trotuar și carosabil

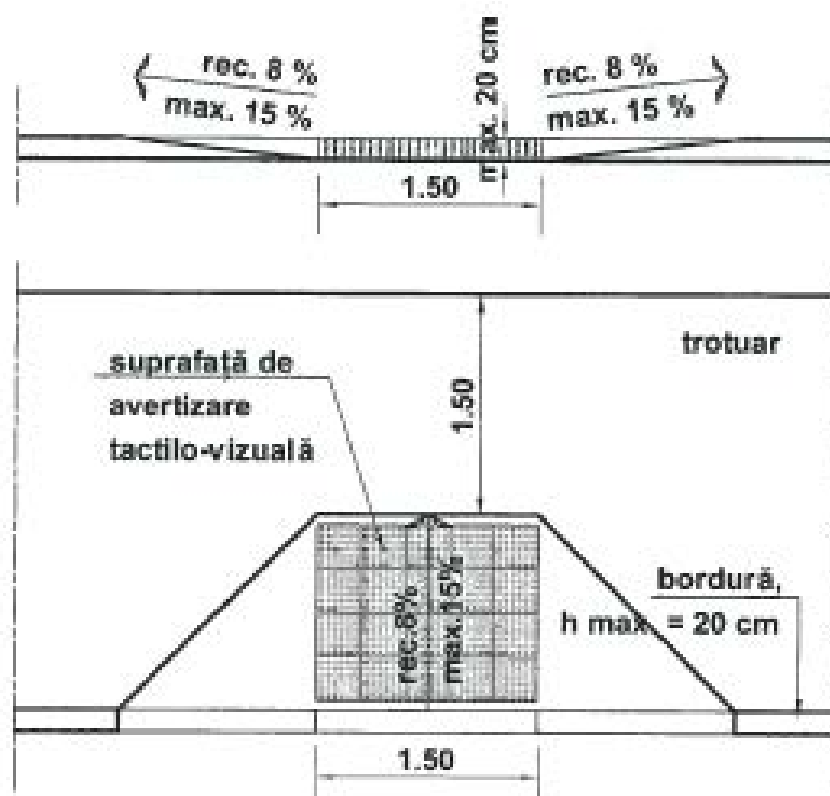

Fig. IV.8. – Rampă de acces între trotuar și carosabil

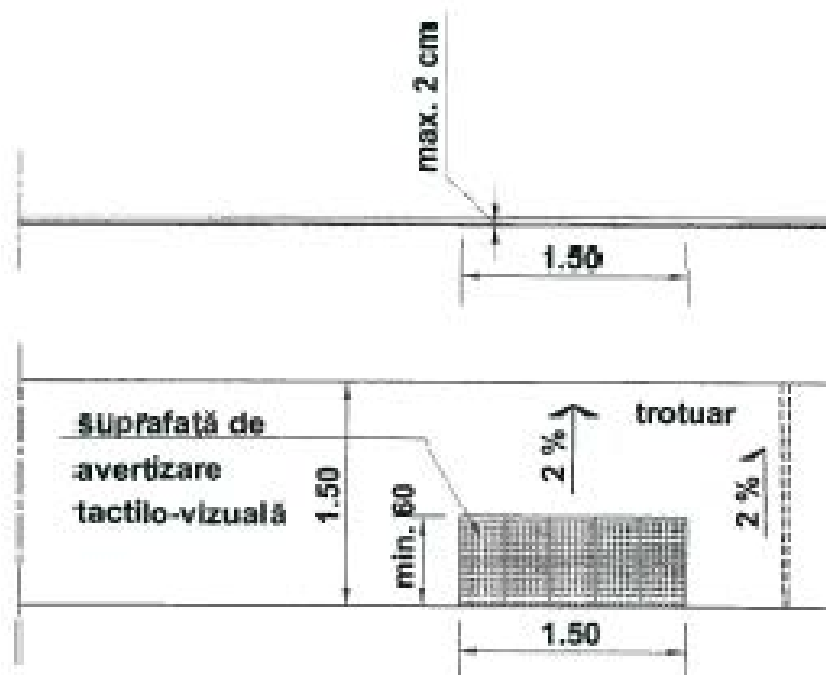

Fig. IV.9. – Rampă de acces între trotuar înclinat și carosabil

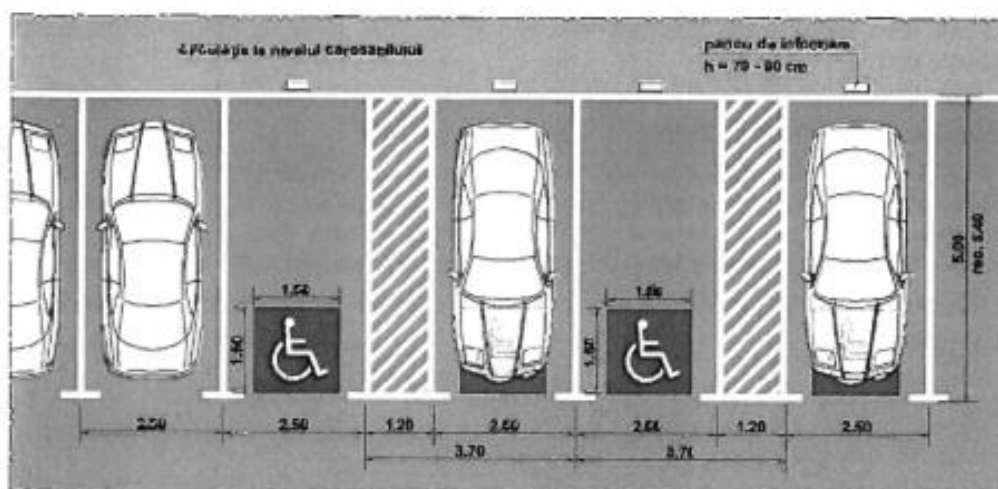
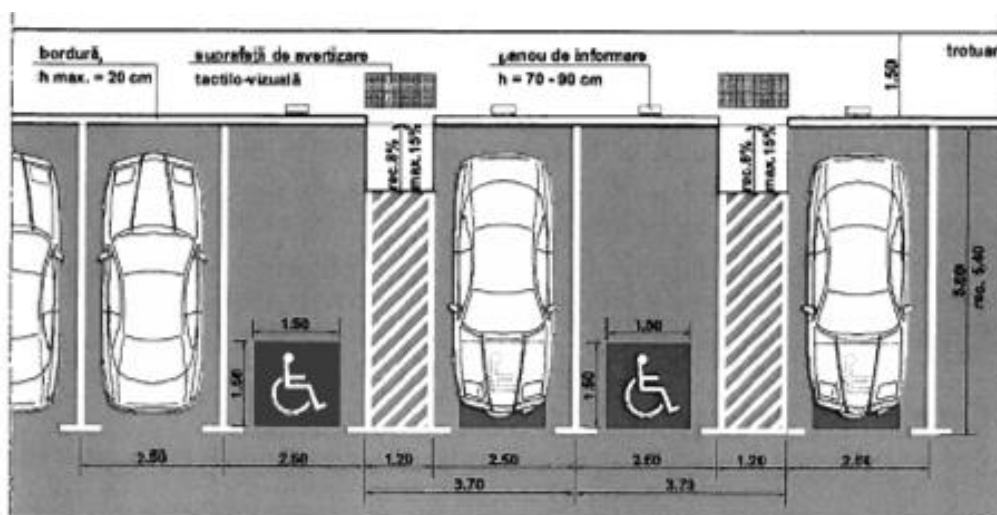
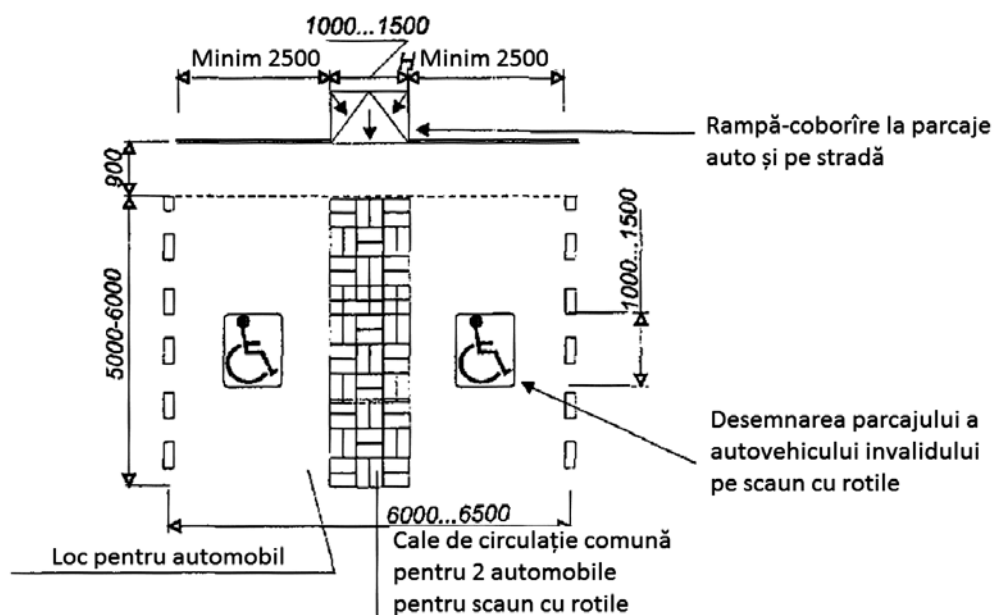
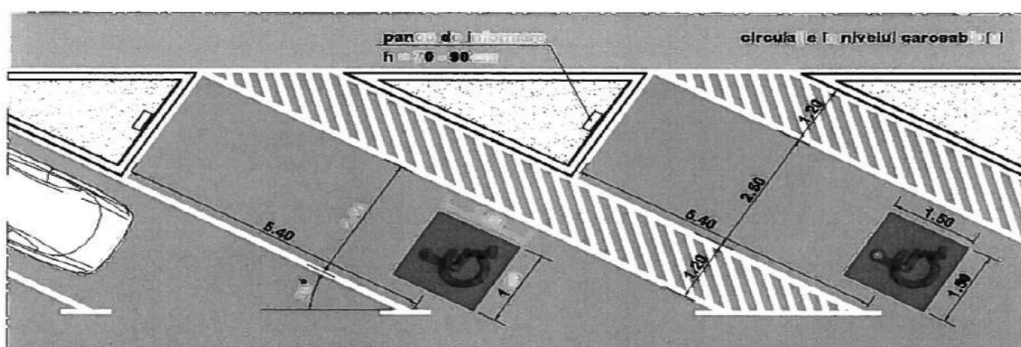
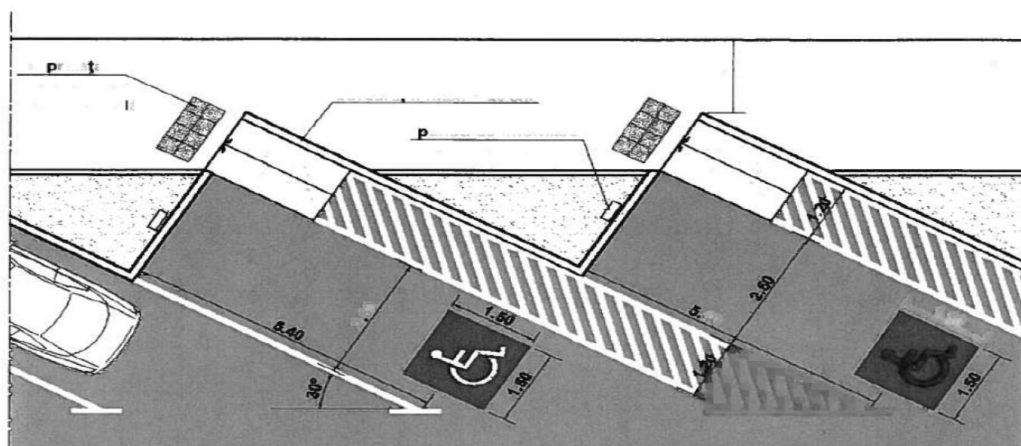
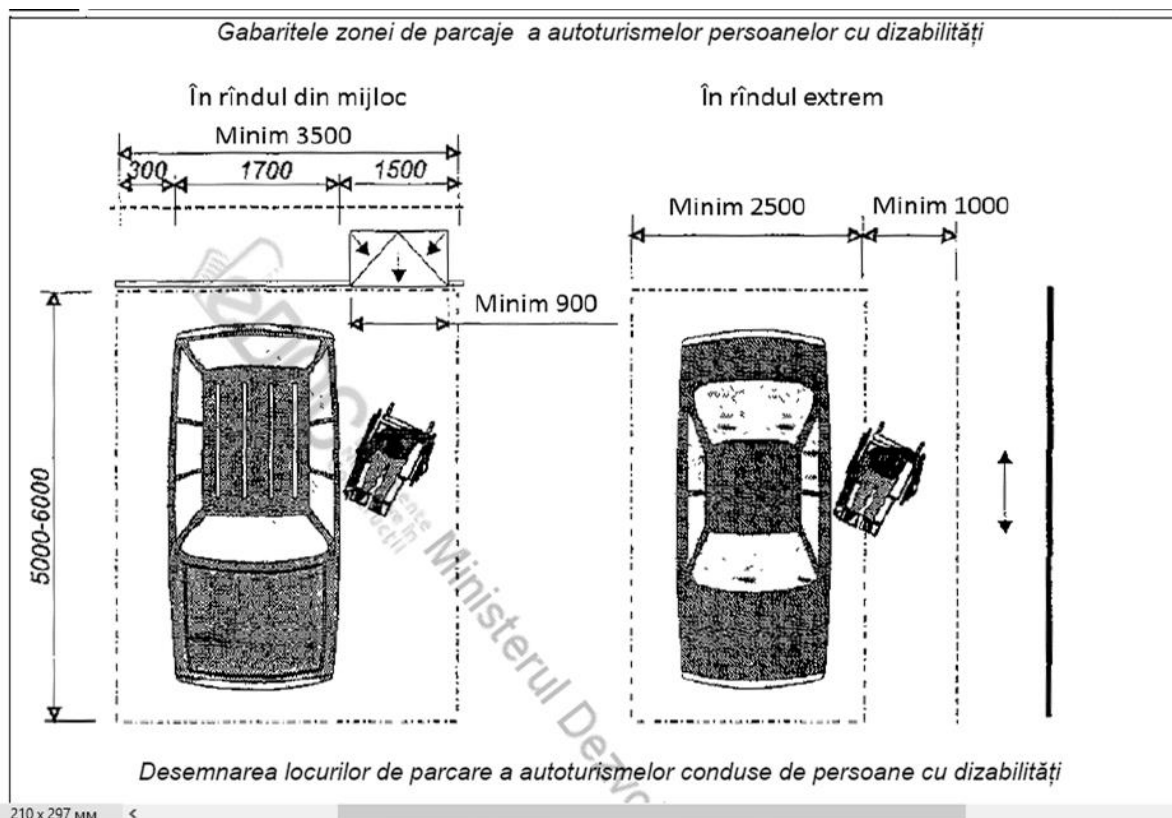
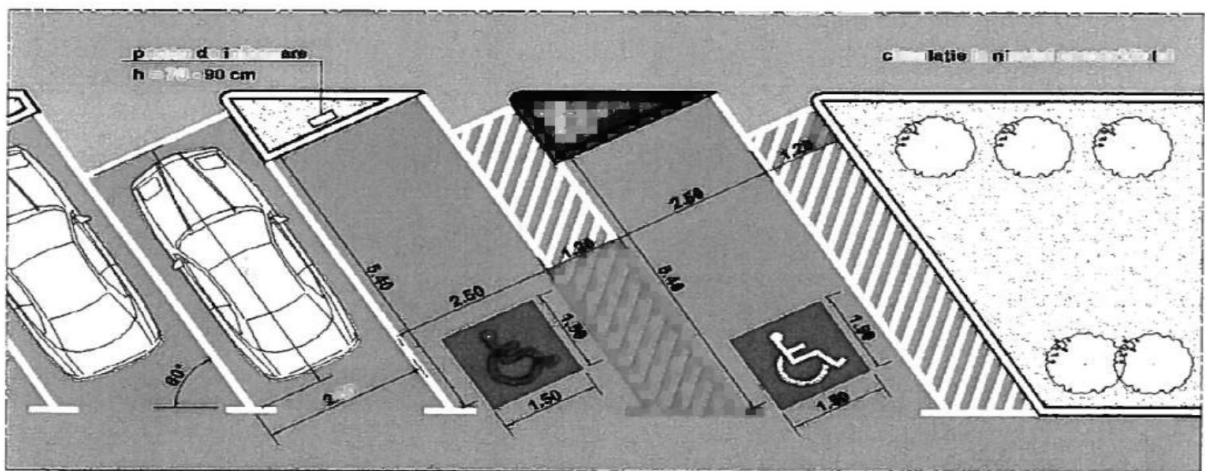
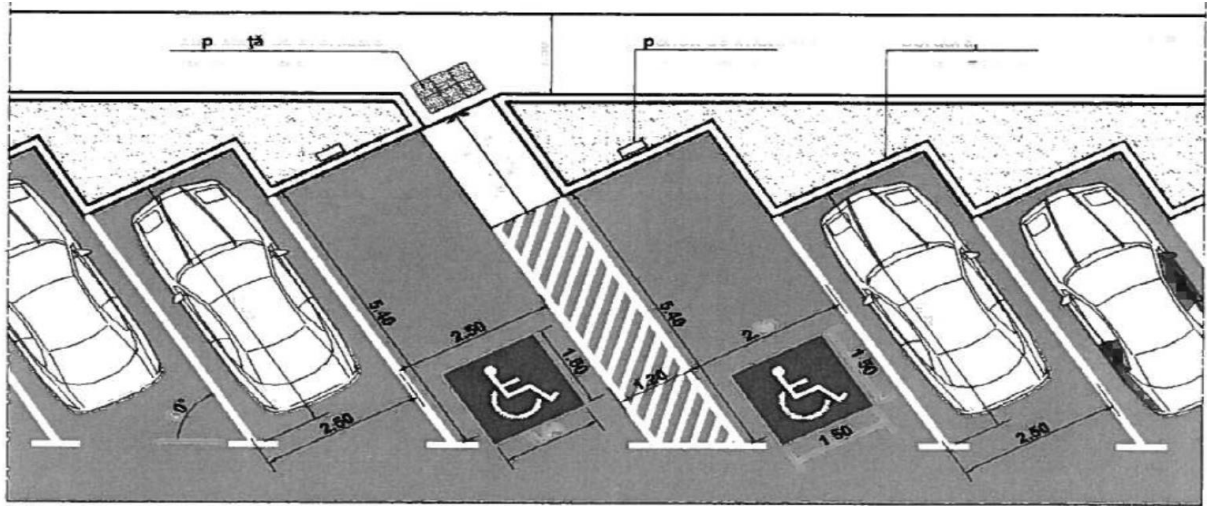
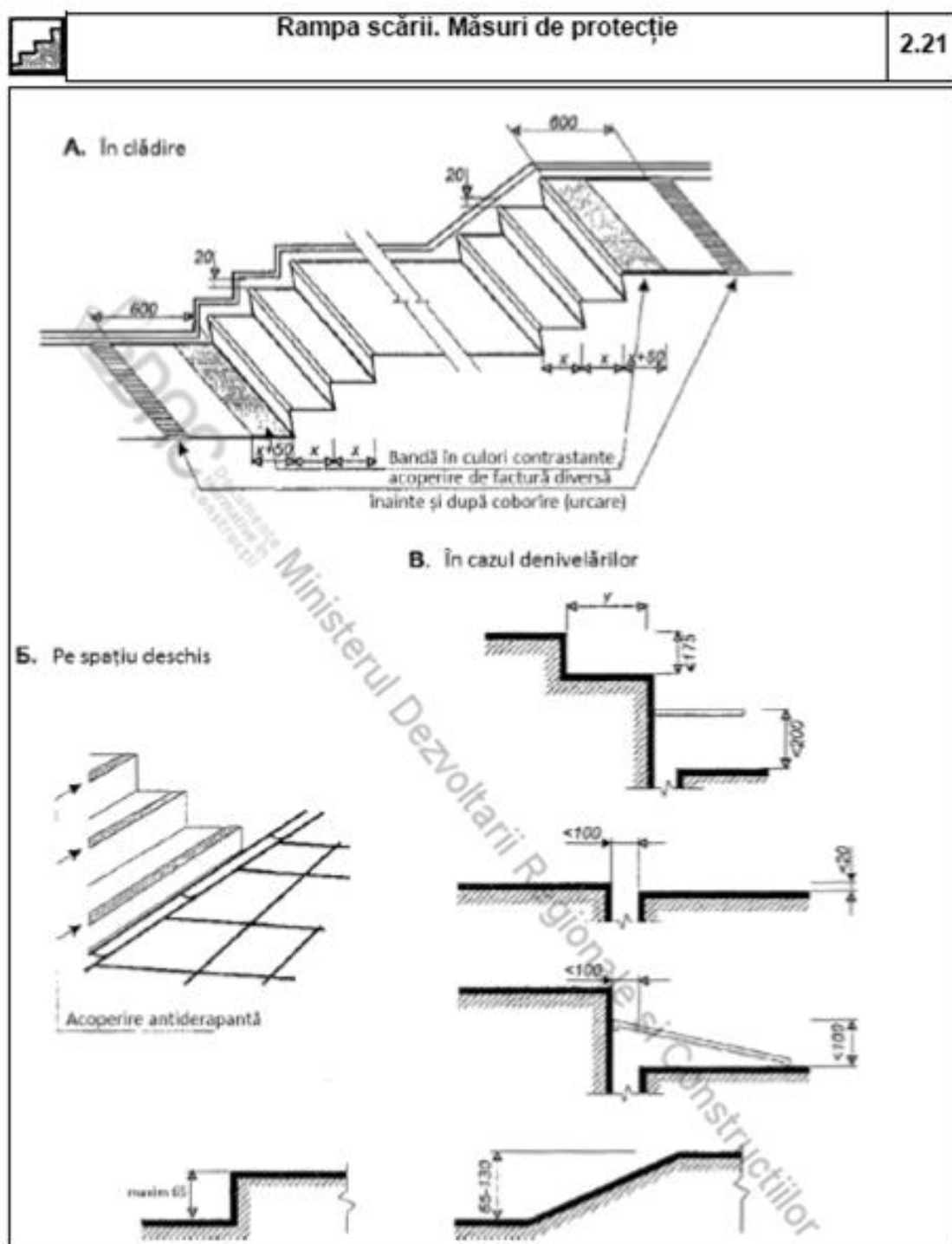

Fig. IV.18. – Parcare pe o direcție perpendiculară față de carosabil

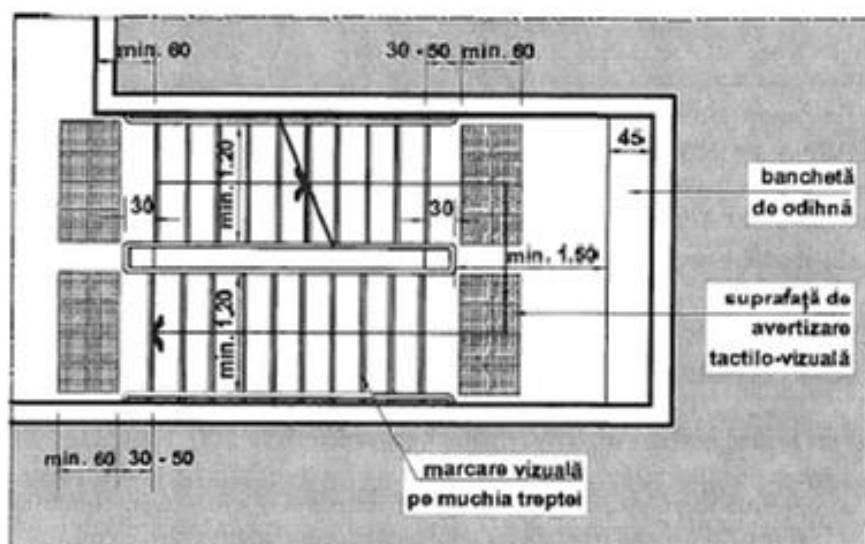

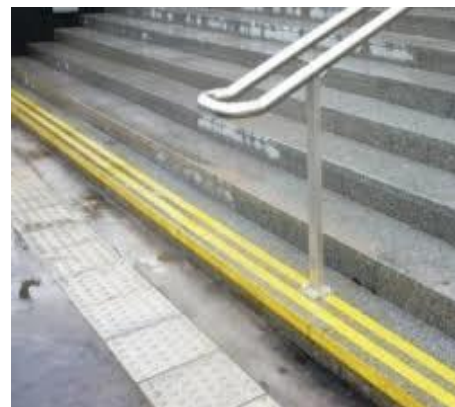
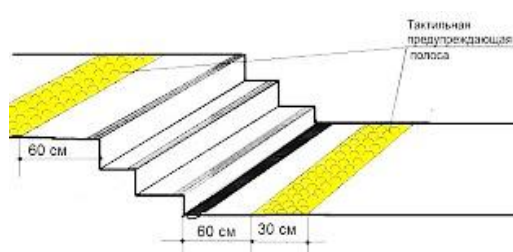
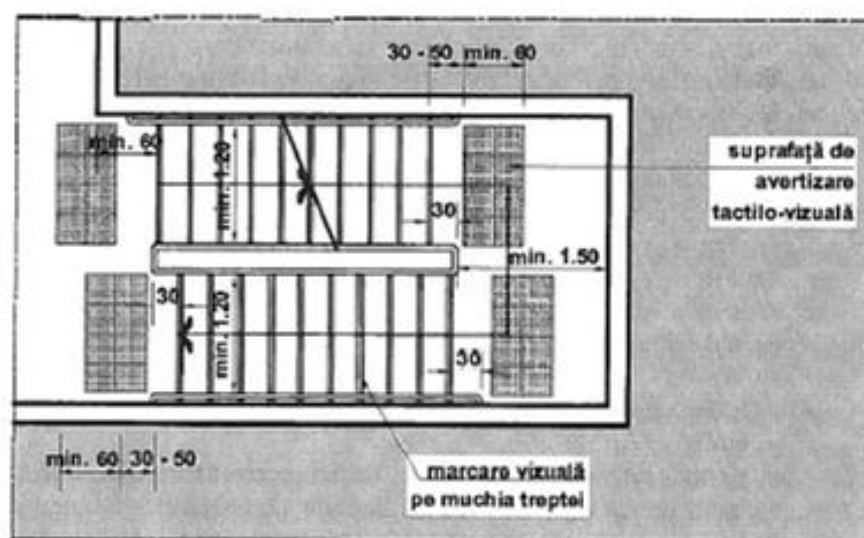

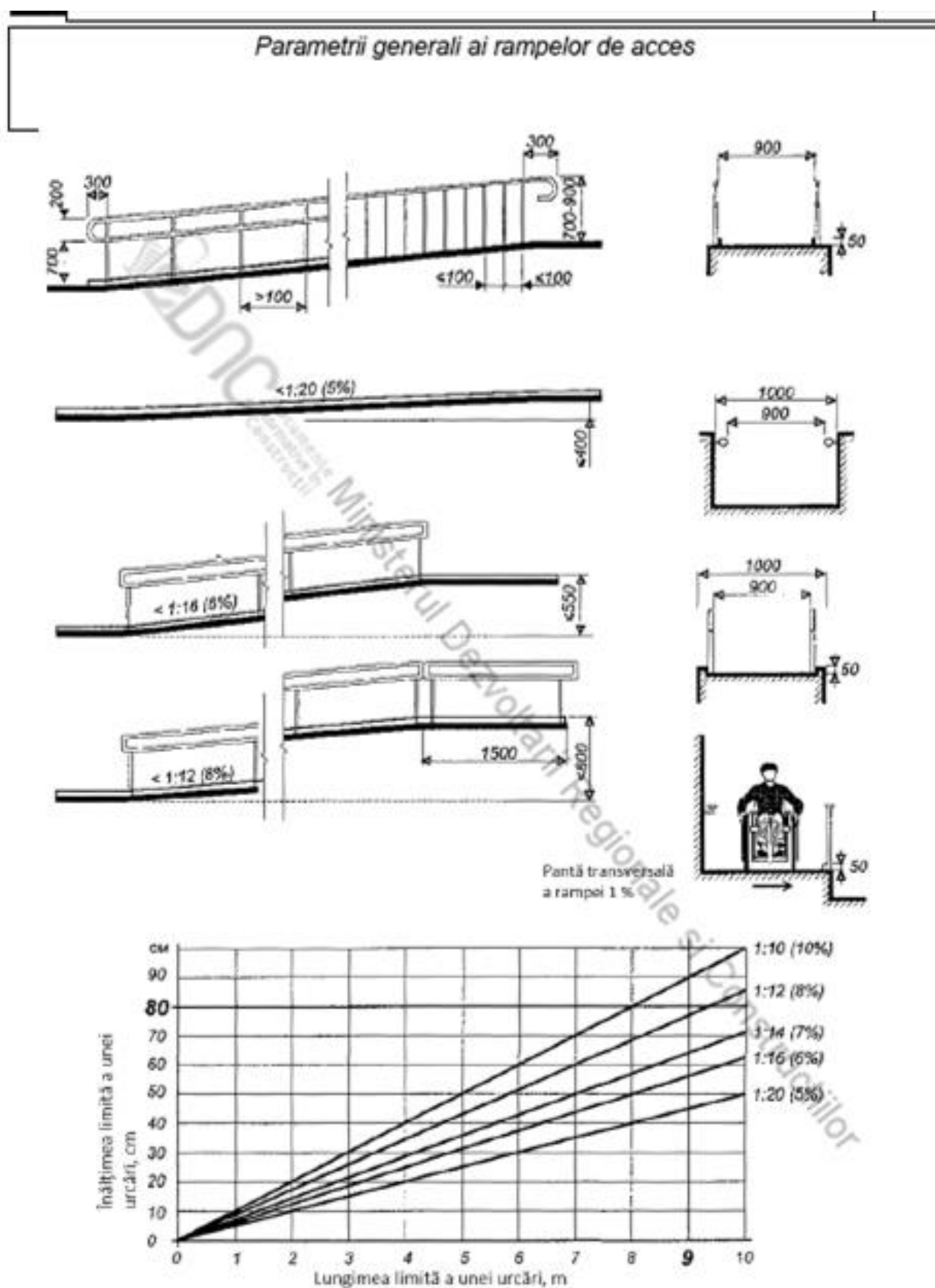
Variantă recomandată:
mâna curentă este
prelungită 30 cm pe
orizontală atât la
ultima treaptă cât și la
prima treaptă (în sensul
urcării)

Variantă posibilă:
mâna curentă este
prelungită 30 cm
numai la ultima
treaptă în sensul
urcării

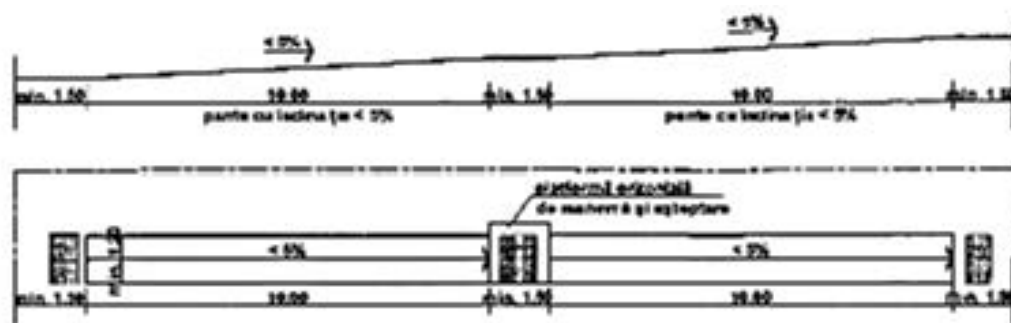
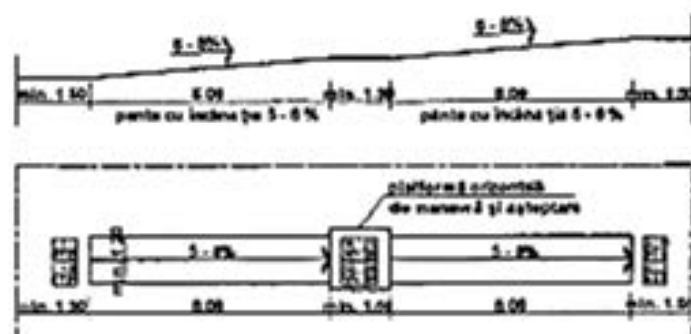

Fig. V.30. - Conformarea
rampelor
(idem Fig. IV.3.)

V.5.3. Lungimi de rampe pentru diferențe de nivel diferite

(1) Tabel de conformare a rampelor :

Înălțimea față de trotuar	Lungimea totală pentru o pantă de 5%	Lungimea totală pentru o pantă de 8%	Număr rampe x lungimea pentru pantă 5%	Număr rampe x lungimea pentru pantă 8%
30 cm	6.00 m	3.75 m	1 rampă x 6.00 m	1 rampă x 3.75 m
45 cm	9.00 m	5.65 m	1 rampă x 9.00 m	1 rampă x 5.65 m
60 cm	12.00 m	7.50 m	2 rampe x 6.00 m	2 rampe x 3.75 m
75 cm	15.00 m	9.40 m	2 rampe x 7.50 m	2 rampe x 4.70 m
90 cm	18.00 m	11.30 m	2 rampe x 9.00 m	2 rampe x 5.65 m
105 cm	21.00 m	13.20 m	3 rampe x 7.00 m	3 rampe x 4.40 m
120 cm	24.00 m	15.00 m	3 rampe x 8.00 m	3 rampe x 5.00 m
150 cm	30.00 m	18.80 m	3 rampe x 10.00 m	4 rampe x 4.70 m

(2) Lățimea rampei va fi minim 1.20 m.

(3) Lățimea liberă a unei rampe de acces în clădire, măsurată între cele două mâini curente va fi minim 1.00 m.

(4) Pentru construcții existente lățimea liberă a rampei de acces în clădire nu va fi mai mică de 90cm.

(5) Rampele vor avea suprafața realizată din materiale antiderapante (COF min 0,4).

(6) La început, la nivel intermediar și la sfârșit (atunci când diferența de nivel presupune existența mai multor rampe), rampele vor fi prevăzute cu platforme orizontale cu lungime minim 1.50 m.

Desenul nr.7

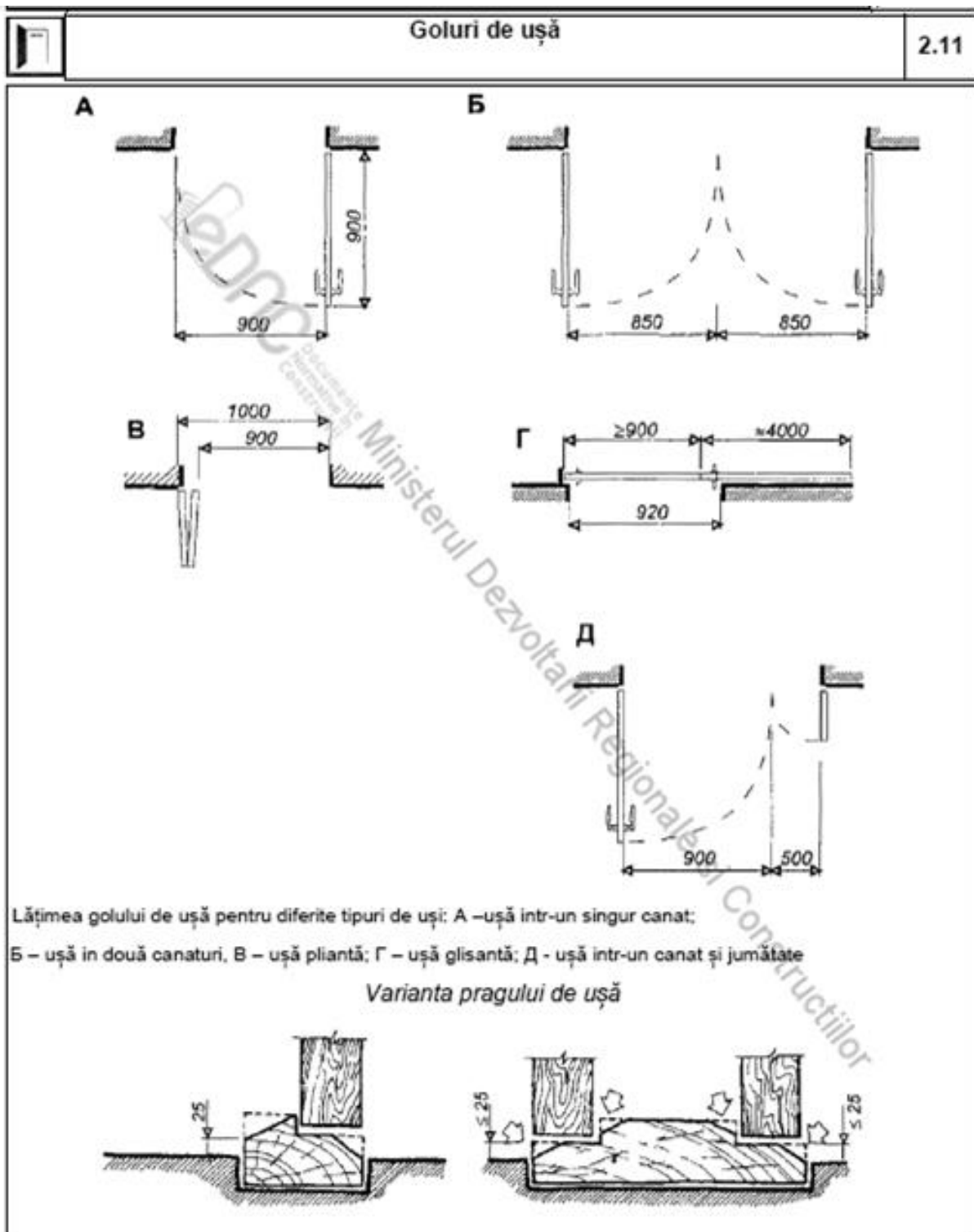
Rampe incorecte

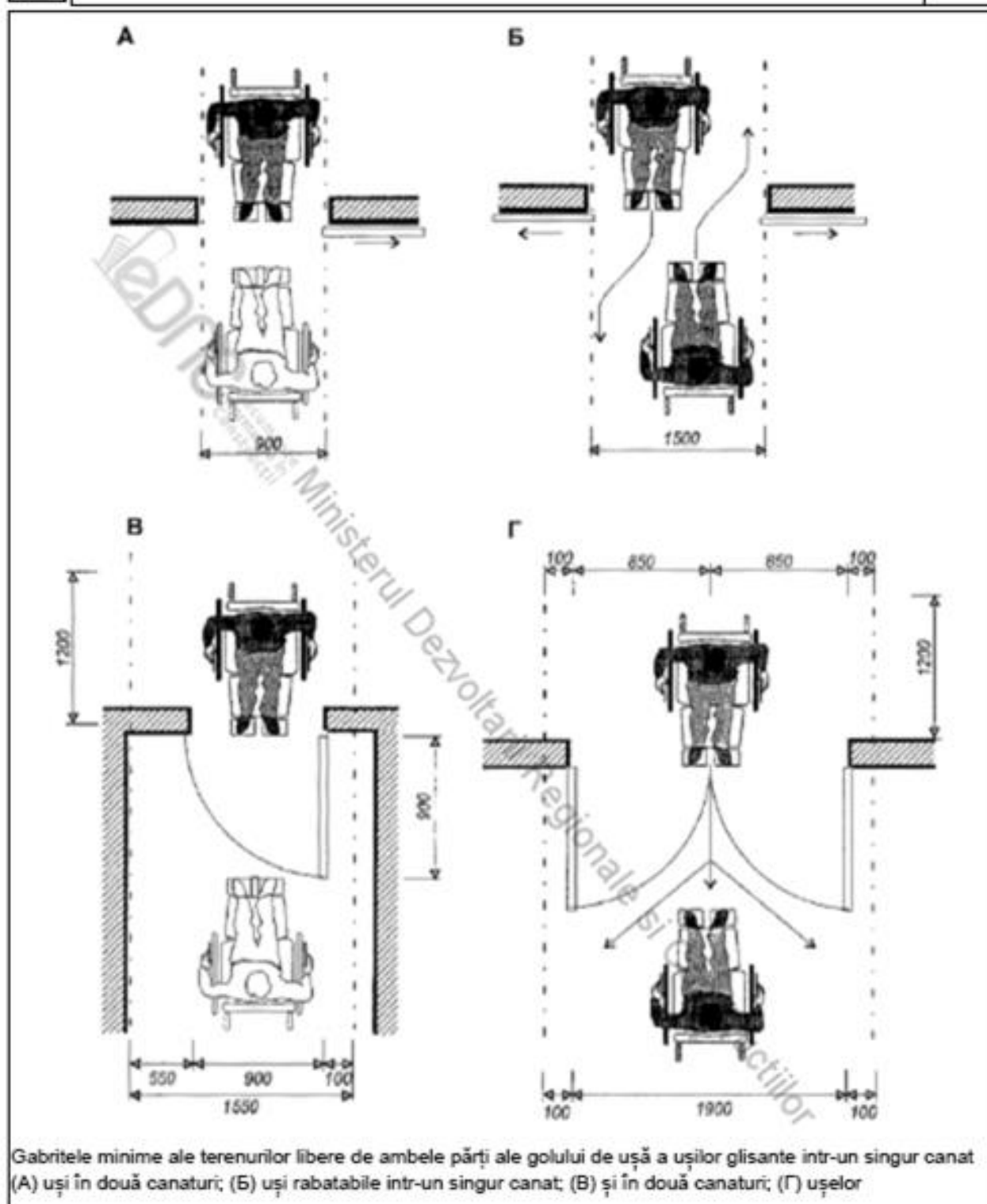

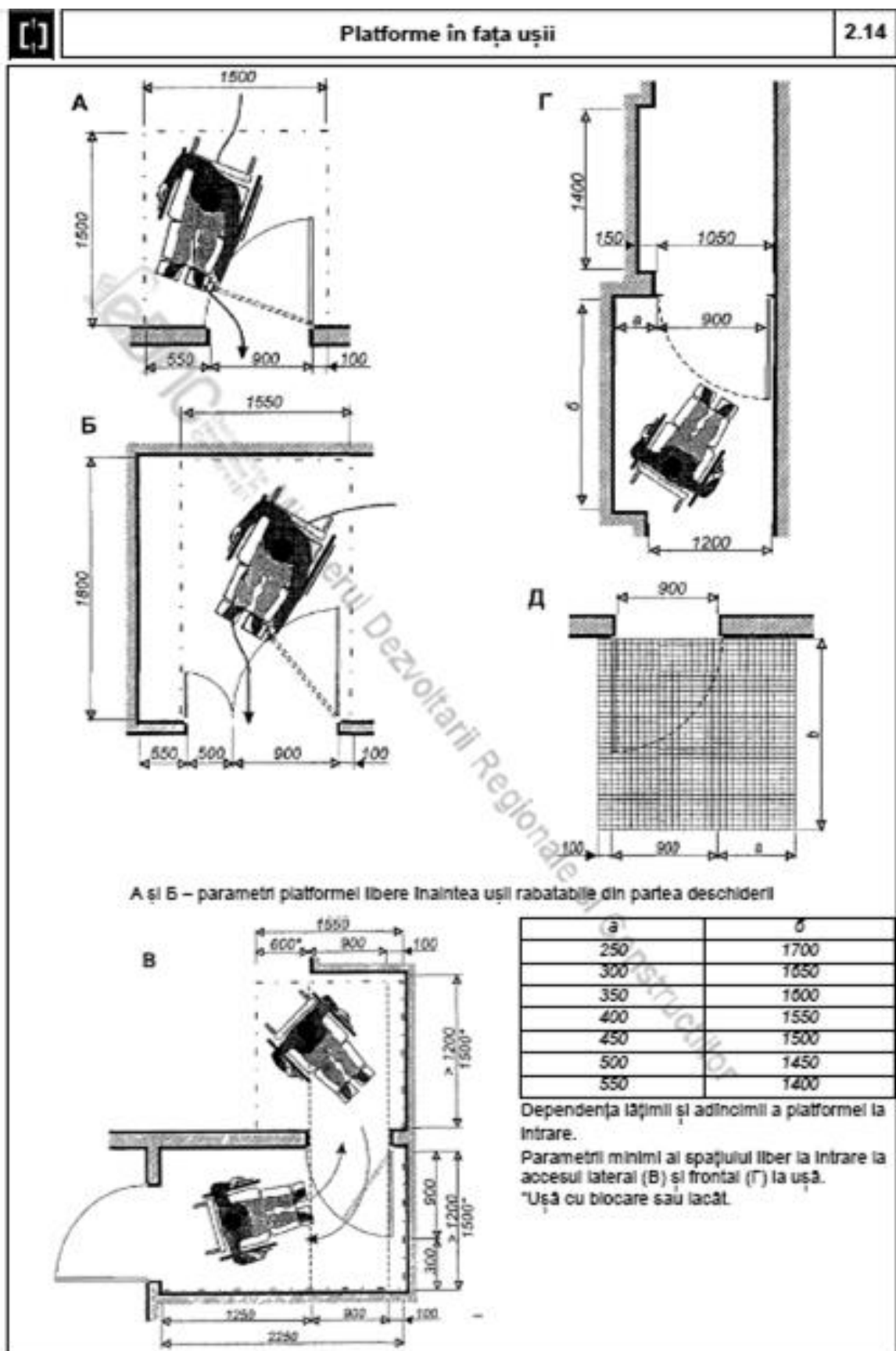
Rampe corecte

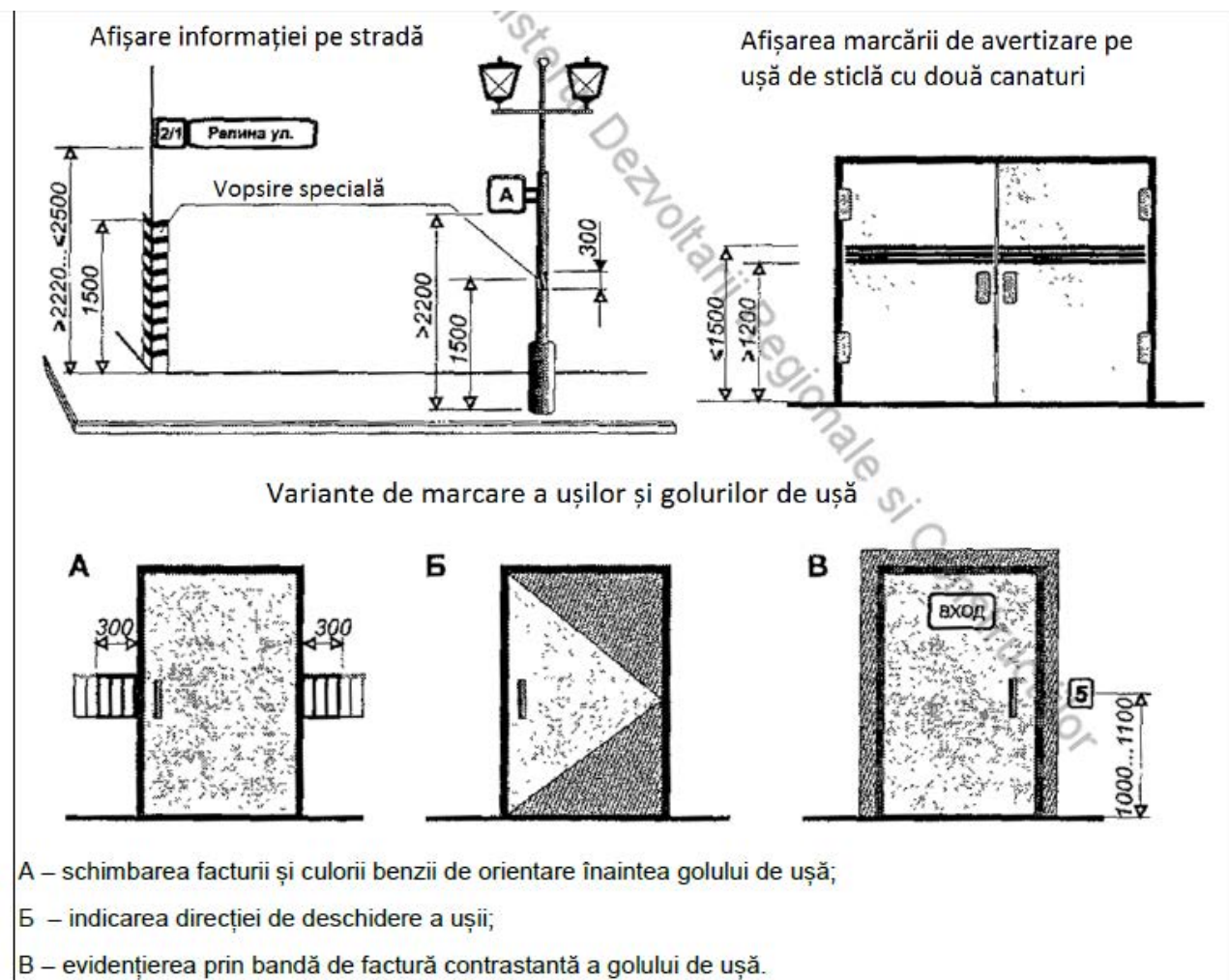

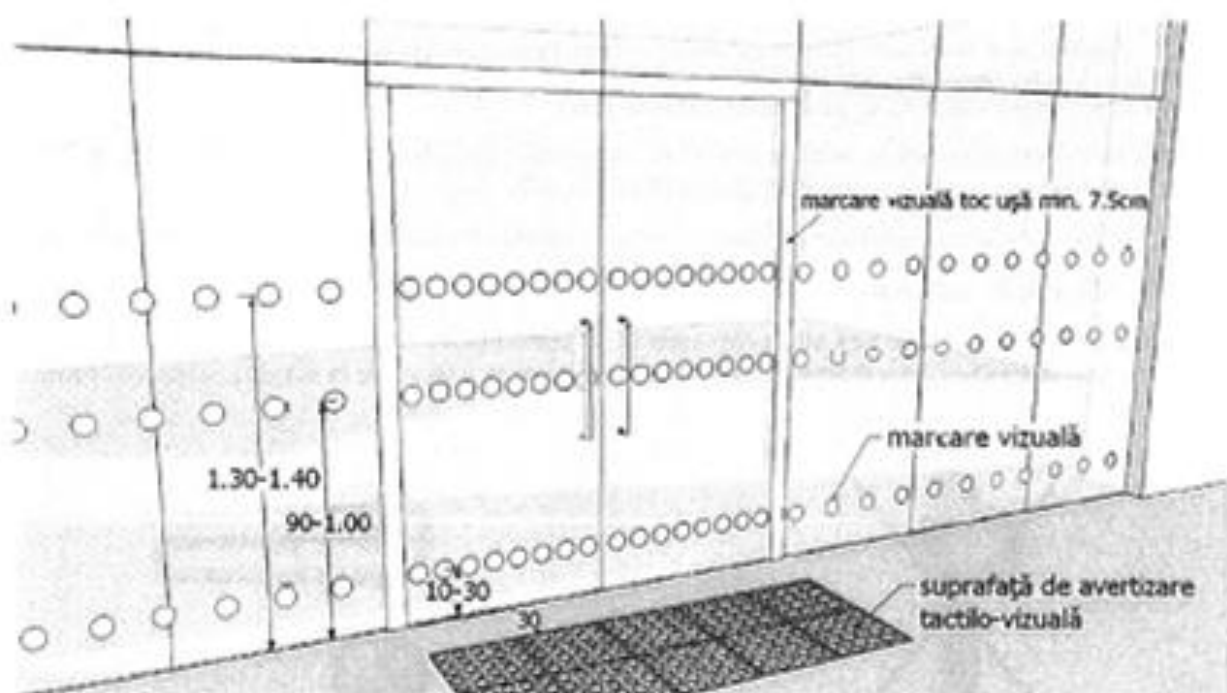
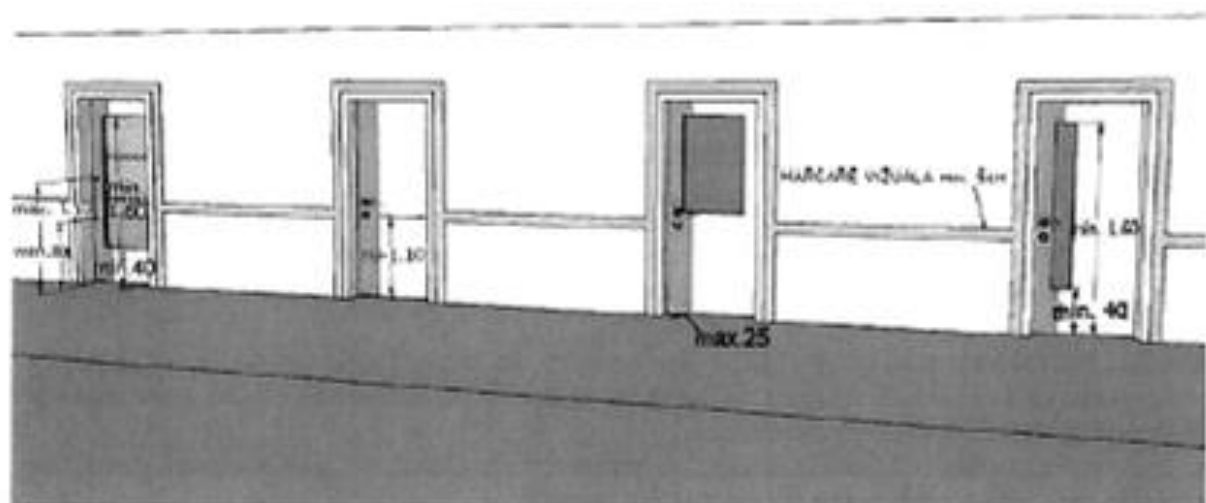

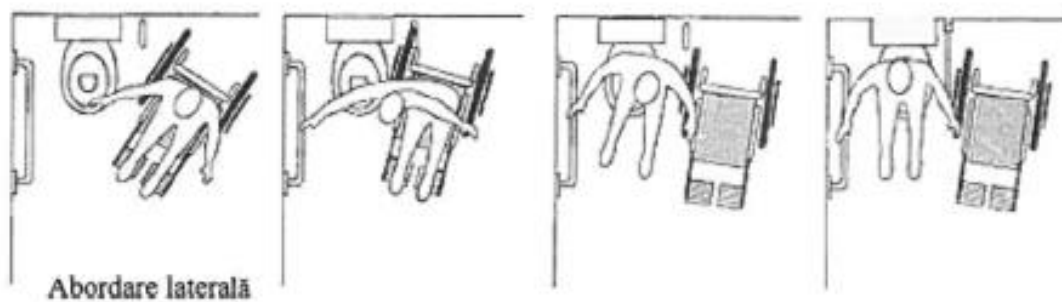

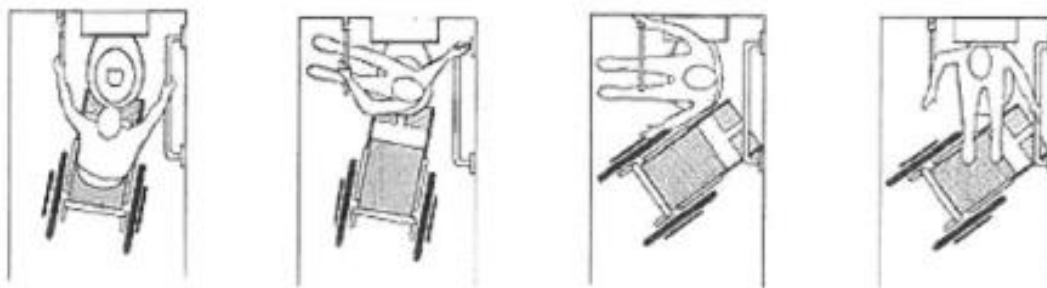
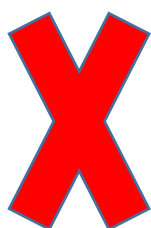

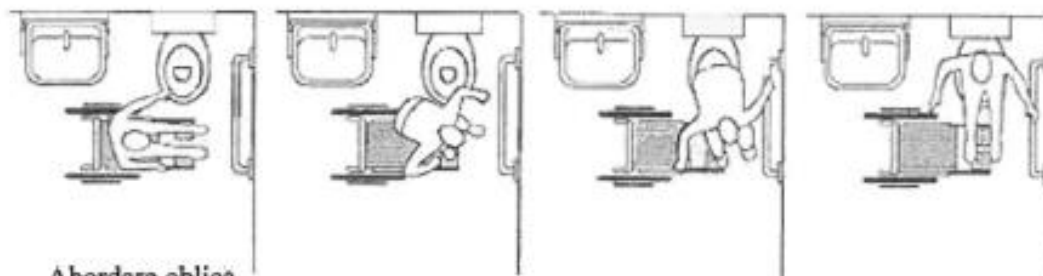

Abordare laterală

Abordare frontală

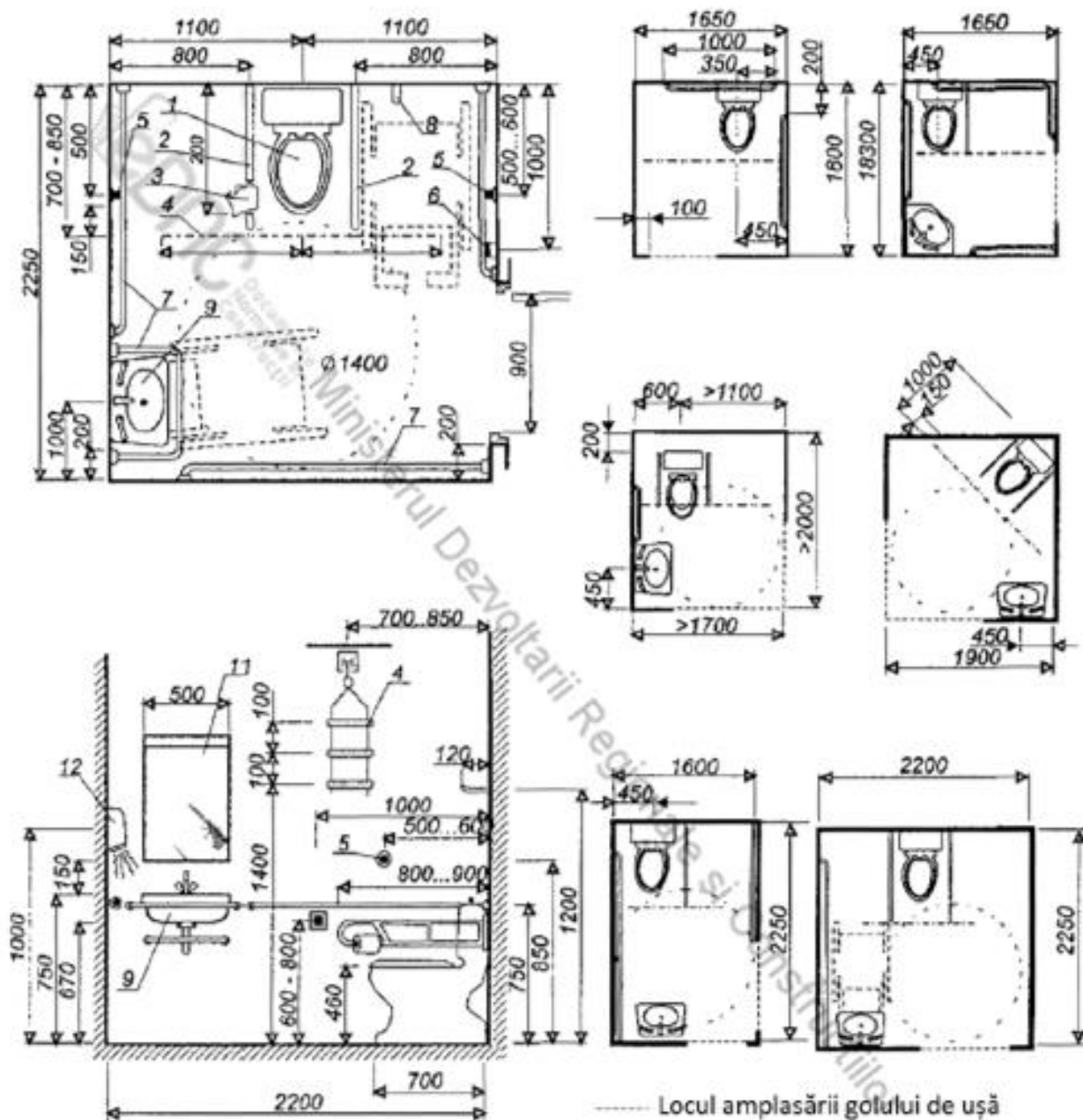
Abordare oblică

fig. V.34. – Transferul din fotoliu rulant prin abordare laterală, frontală, oblică.

Cabine WC public

3.10

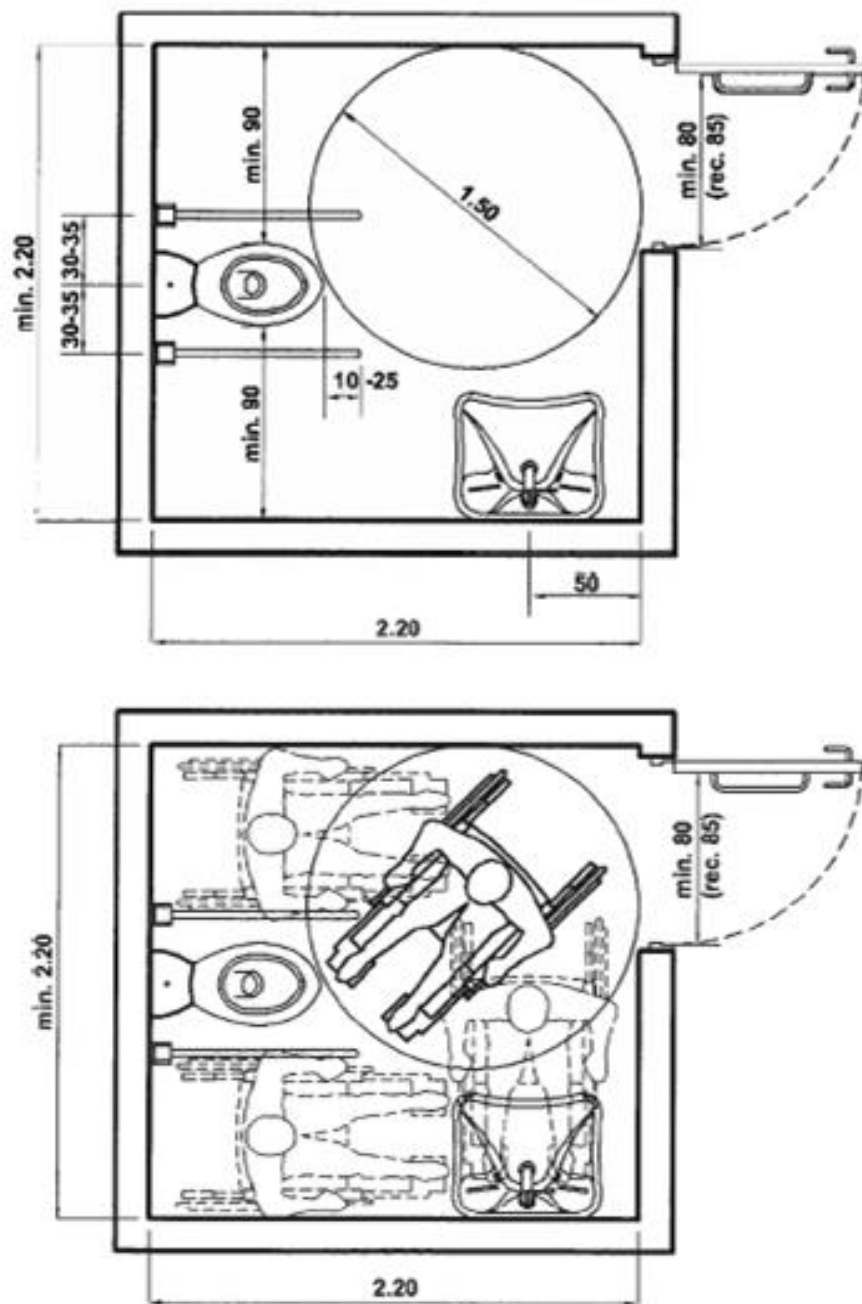

- 1 – vas de closet; 2 – suport pentru mâini retractabil; 3 – suport pentru hîrtie; 4 – bară cu minere suspendate; 5 – buton de evacuare a apei; 6 – buton de semnalizare; 7 – bară de sprijinire orizontală; 8 – cîrlig pentru haine; 9 – chiuvetă cu raft; 10 – prelungitor al brațului de pîrghie al robinetului; 11 – oglindă; 12 – uscător de păr

Cele mai utilizate tipuri de amenajare a grupurilor sanitare sunt:

a. Tip A – cabină WC adaptată cu posibilitate de transfer lateral pe ambele părți

(9) Integrarea unei cabine WC adaptate într-un grup sanitar organizat pe sexe se va face independent conform Fig. V.46.

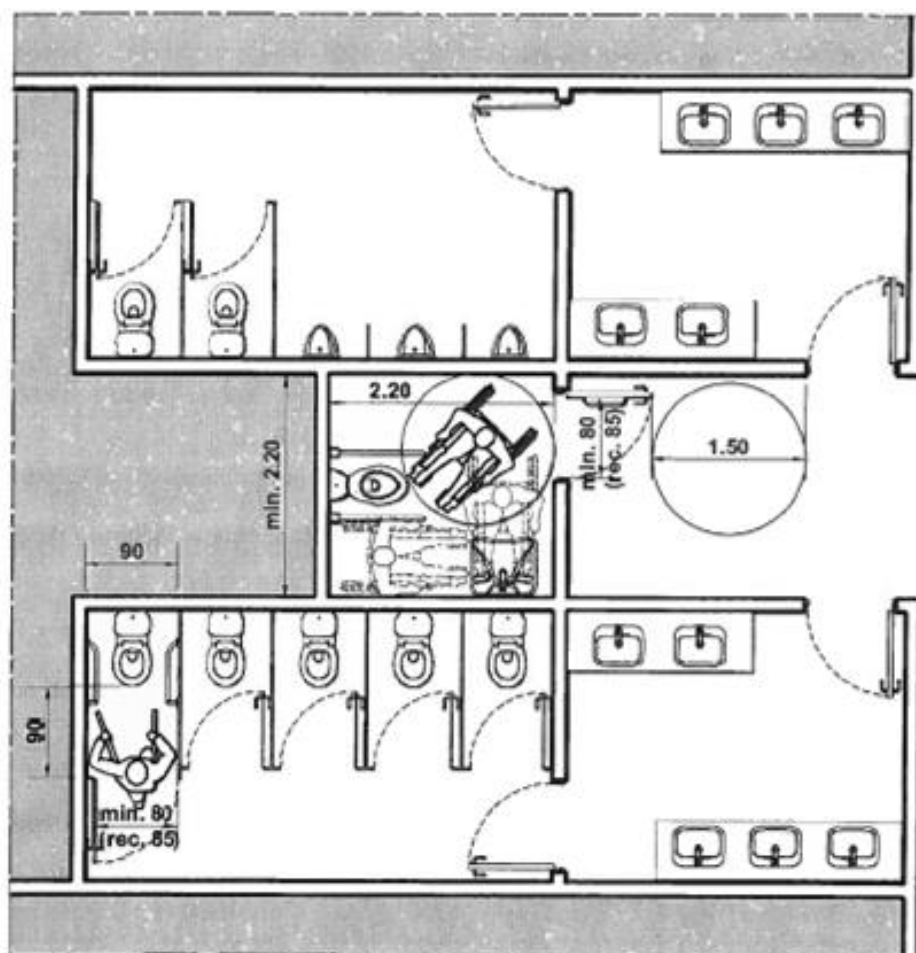
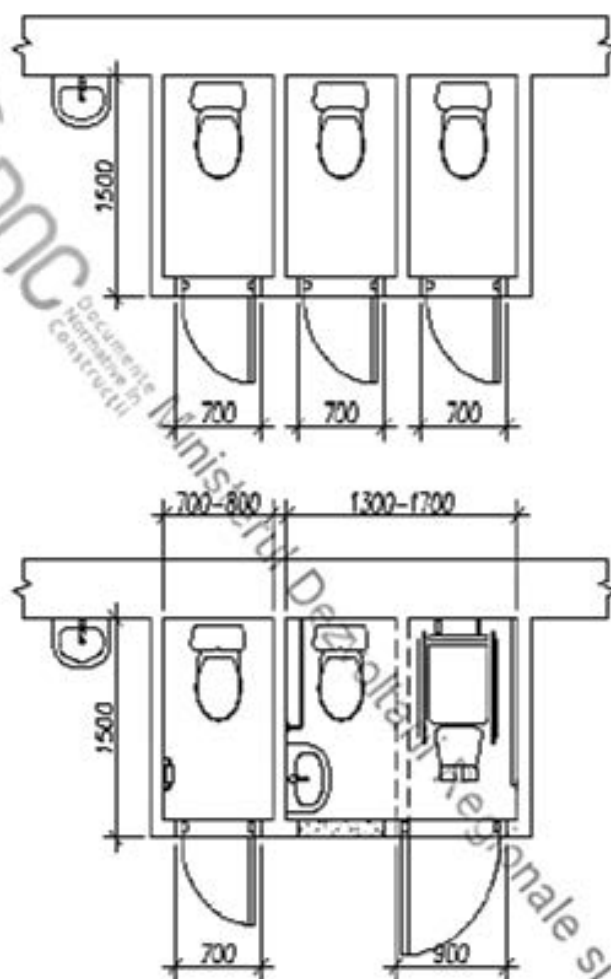

Fig. V.46. – Exemplu de configurare a grupurilor sanitare în clădiri de interes și utilitate publică, cu o cabină WC adaptată cu acces independent

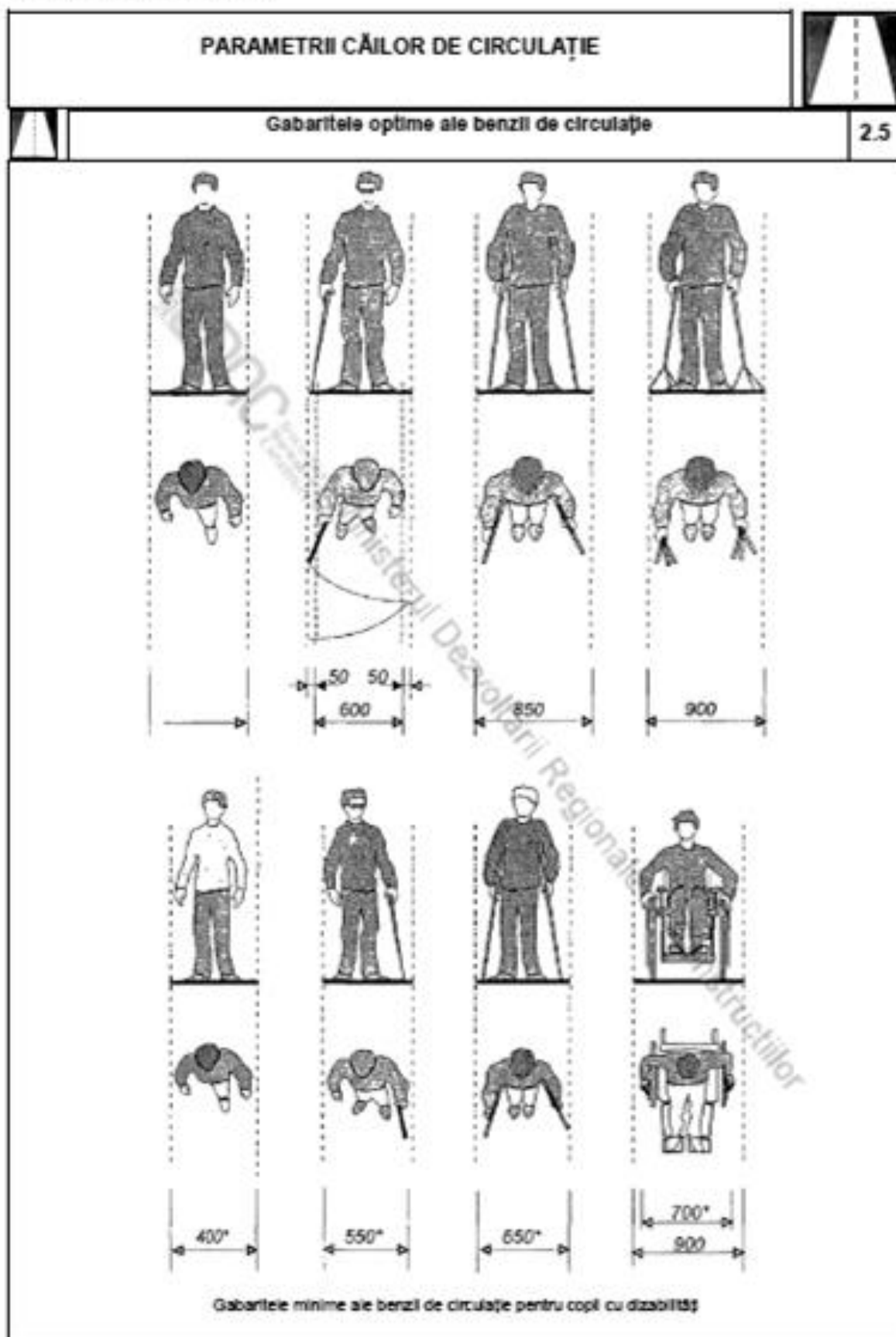

ECHIPAREA CABINEI SPECIALE ÎN LOC DE DOUĂ OBIȘNUITE

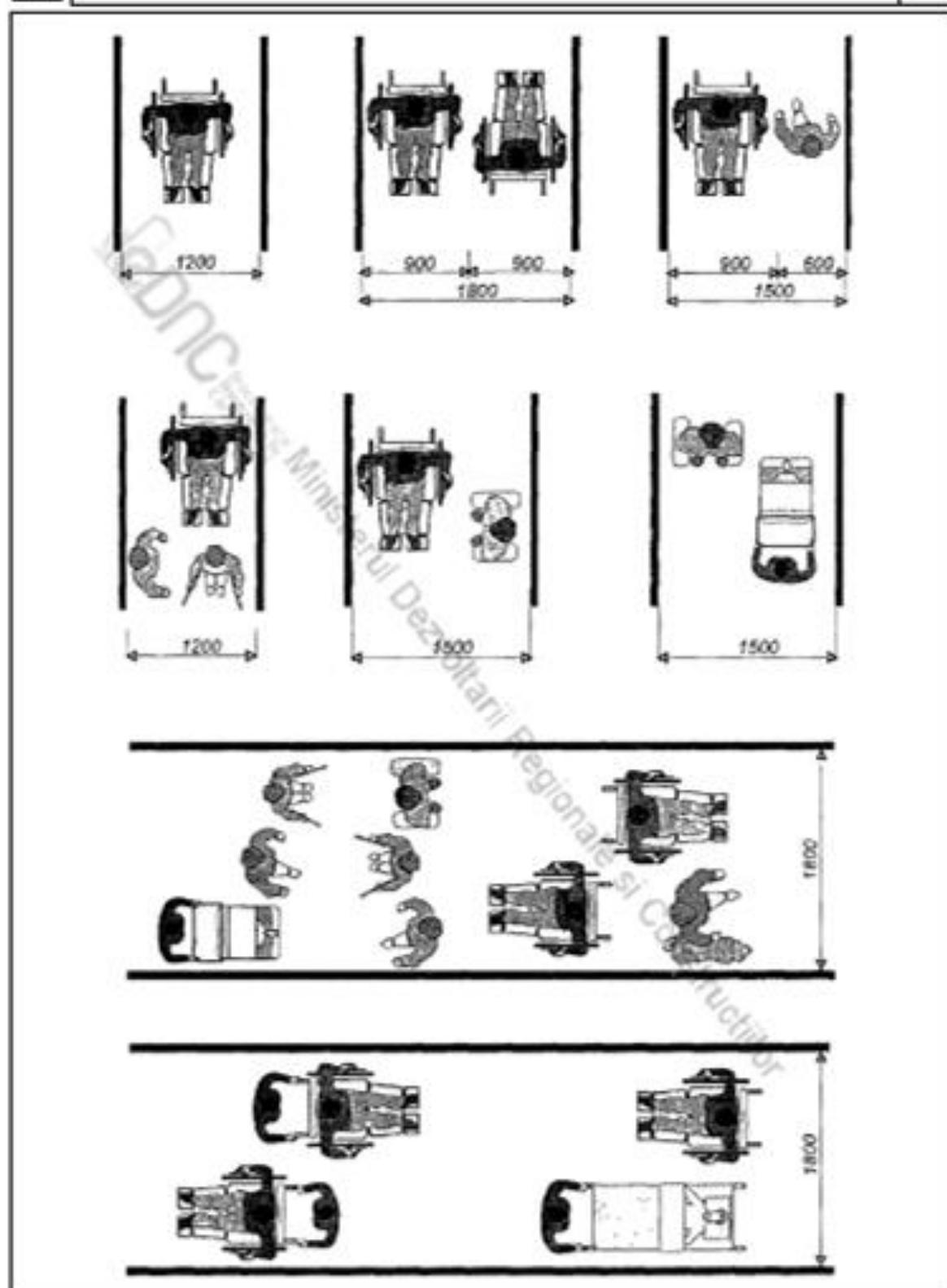
REPARTIZAREA LOCURILOR DE RECREERE ȘI EXTINDEREA SUPRAFETEI ÎNCĂPERILOR PRESTĂRI SERVICII CU LOCURI PENTRU DESERVIREA PERSOANELOR CU DIZABILITĂȚI ȘI CELOR CU MOBILITATE LIMITATĂ

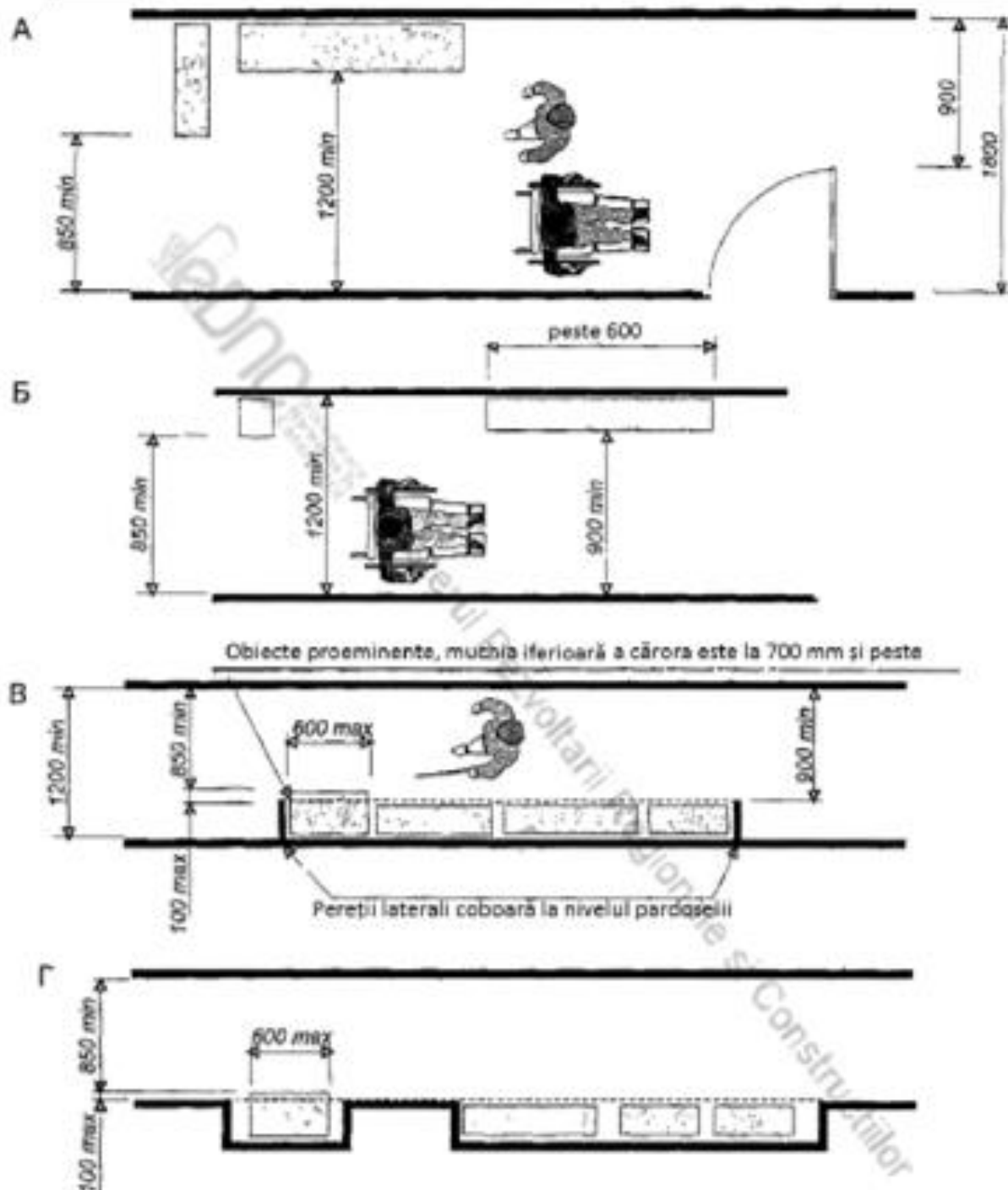

Capacitatea de trecere a coridoarelor

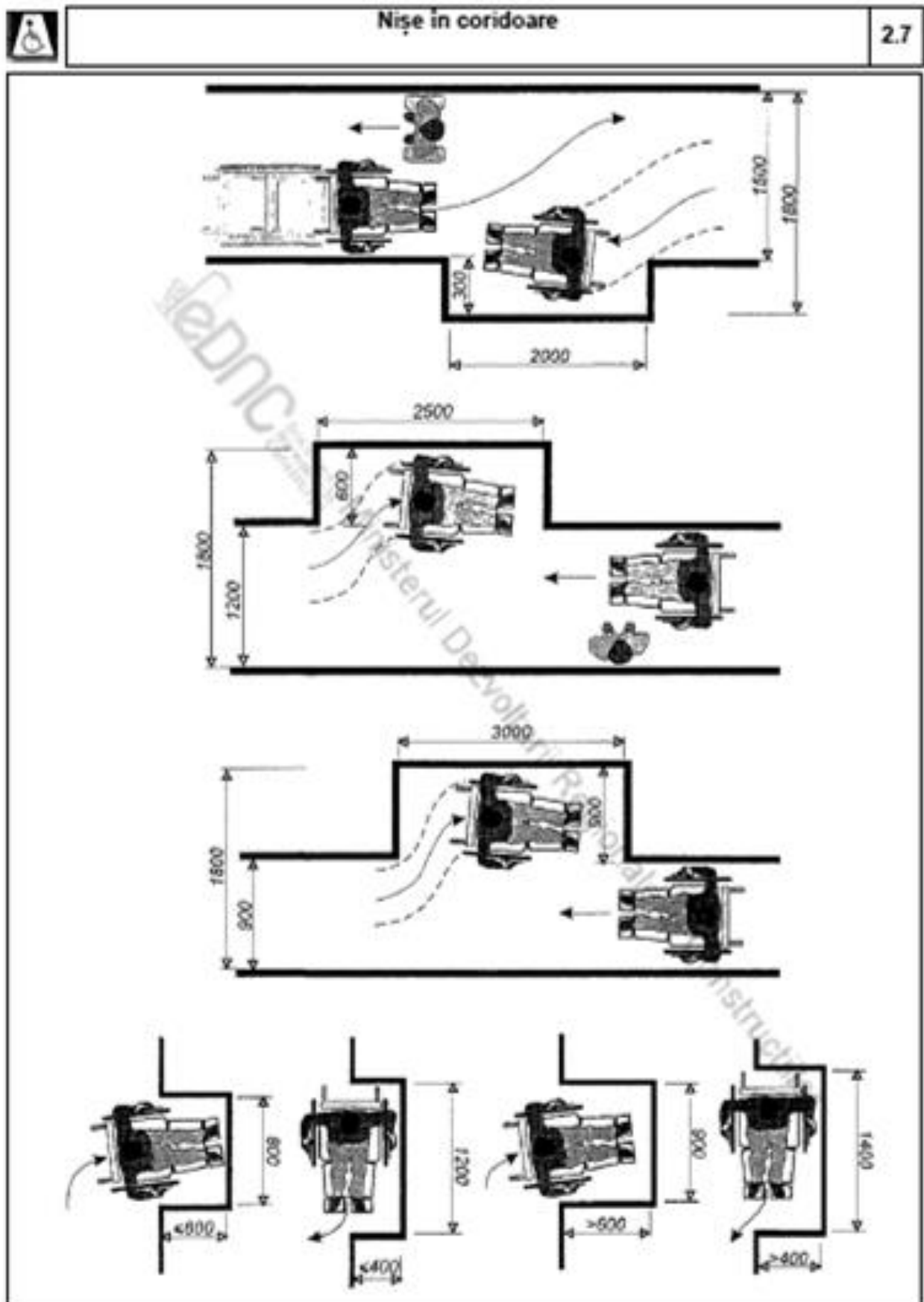
2.6

	Obstacole în coridor	2.9

- A, B – menținerea traficului coridoarelor
 B – amplasarea în siguranță a obiectelor montate pe perete
 Γ – înglobarea obiectelor în nișă

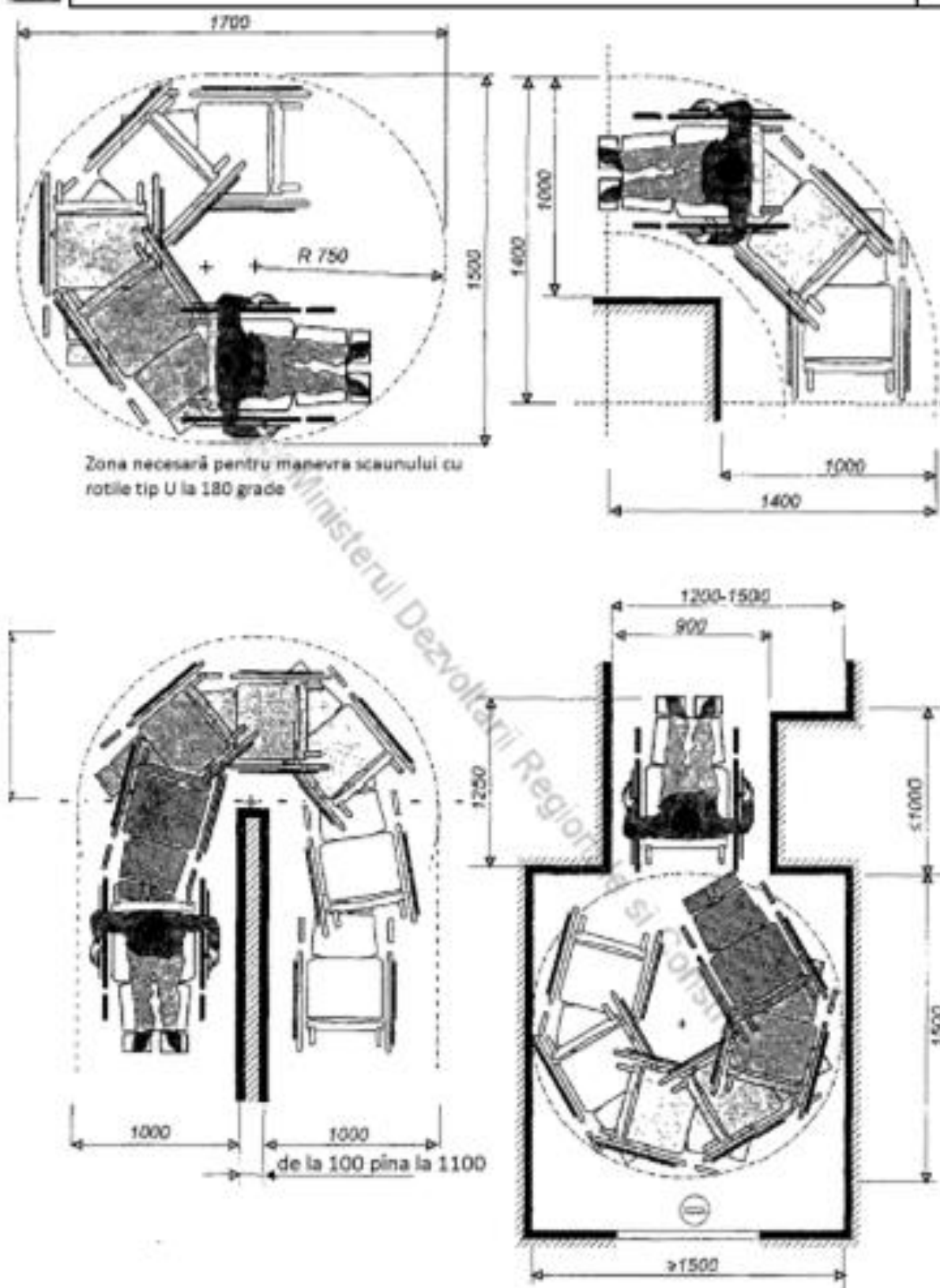

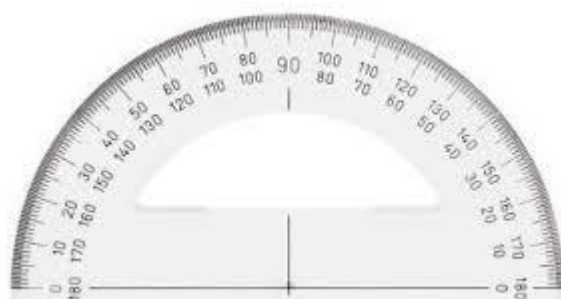

Gabaritele rotațiilor și virajelor

2.8

Bula reglabilă pentru măsurarea
unghiului de înclinație

ANEXA 2. Chestionar de evaluare a accesibilității clădirii

Localitatea _____

I. Tipul clădirii

(instituție de învățământ, medicală, culturală, primărie, întreprindere de stat sau privată, comercială sau de producere, etc. - indicați denumirea exactă), _____

_____ amplasată la adresa:

Notă: Înainte de a completa chestionarul, citiți cu atenție Instrucțiunea, pentru a răspunde corect la întrebări!

II. Drumuri

Nr.	Întrebarea	Da	Nu	Date de precizare	Comentarii/ recomandări	Nr. foto
1	Drumul spre clădire este accesibil?			Drumul este din _____		
2	Există borduri la trecerile de pietoni sau la intrarea de pe carosabil pe trotuar?			Dacă da, înălțimea bordurii este de _____ cm		
3	Există rampe de acces la trecerile de pietoni?			Dacă da, unghiul rampei este de _____ %		
4	Există pavaj tactil sau marcaj contrastant la intrarea de pe carosabil pe trotuar?					
5	Trotuarul spre clădire este accesibil?			Trotuarul este din _____		
6	Trotuarul dispune de pavaj tactil sau marcaj contrastant?					
7	Există parcare accesibilă în preajma clădirii?					
8	Există spațiu în preajma clădirii pentru amenajarea a cel puțin unui loc de parcare pentru persoane cu dizabilități?					
9	Dacă există parcare, secțiunea de drum de la parcare pînă la intrarea în clădire este accesibilă?					
10	Există transport public în localitatea/sectorul unde se află clădirea?			Dacă da, indicați tipul transportului _____		
11	Dacă există transport public, sunt stații de transport public în apropiere de clădire?			Dacă da, distanța pînă la stație este de circa _____ m		
12	Dacă există transport public, secțiunea de drum de la stația de transport pînă la intrarea în clădire este accesibilă?					
13	Dacă există transport public, acesta este accesibil pentru persoanele cu dizabilități?					
14	Există acces cu automobilul sau cu microbuzul pînă la intrarea în clădire?					

Concluzie II. Drumuri (bifați opțiunea corespunzătoare):

1. Drumurile spre clădire și elementele de drum sunt accesibile ☐.
2. Drumurile spre clădire și elementele de drum sunt inaccesibile, dar pot fi adaptate rezonabil ☐.
3. Drumurile spre clădire și elementele de drum sunt inaccesibile și nu pot fi adaptate rezonabil ☐.

III. Suprafețe înclinate și trepte

Nr.	Întrebarea	Da	Nu	Date de precizare	Comentarii/ recomandări	Nr. foto
1.	Există trepte la intrarea în clădire?			Dacă da, numărul treptelor este ____		
2.	Sunt semnalate corespunzător treptele cu elemente contrastante și tactile?					
3.	Există rampe accesibile la intrarea în clădire?					
4.	Există trepte în interiorul clădirii la etajul unde este situată sala unde se prestează serviciul public?			Dacă da, numărul treptelor este ____		
5.	Sunt semnalate corespunzător treptele din interior cu elemente contrastante și tactile?					
6.	Dacă există trepte în interiorul clădirii la etajul unde este situată încăperea, există și rampe accesibile sau ascensor?					
7.	Dacă există trepte și nu există rampă accesibilă și/sau ascensor, este posibilă montarea temporară a unei rampe demonabile?					

Concluzie III. Suprafețe înclinate și trepte (*bifați opțiunea corespunzătoare*):

1. Clădirea nu are trepte sau dispune de rampă/rampe accesibile și/sau ascensor ☐.
2. Clădirea are trepte, nu dispune de rampă/rampe accesibile și/sau ascensor, dar poate fi adaptat rezonabil ☐.
3. Clădirea are trepte, nu dispune de rampă/rampe accesibile și/sau ascensor și nu poate fi adaptat rezonabil ☐.

IV. Uși

Nr.	Întrebarea	Da	Nu	Date de precizare	Comentarii/ recomandări	Nr. foto
1.	Ușa de la intrarea în clădire este accesibilă?					
2.	Există uși în interiorul clădirii pînă la sala unde se prestează serviciul public?					
3.	Dacă există uși interioare pînă la sală, acestea sunt accesibile?					
4.	Ușile de la intrare și în interiorul clădirii sunt dotate/marcate corespunzător cu semne contrastante și inscripții Braille?					
5.	La intrarea în clădire există turnichete sau bariere rotative?					

Concluzie IV. Uși (*bifați opțiunea corespunzătoare*):

1. Ușile clădirii sunt accesibile ☐.
2. Ușile clădirii sunt inaccesibile, dar pot fi adaptate rezonabil ☐.
3. Ușile clădirii sunt inaccesibile și nu pot fi adaptate rezonabil ☐.

V. Grup sanitar (WC)

Nr.	Întrebarea	Da	Nu	Date de precizare	Comentarii/ recomandări	Nr. foto
1.	Există grup sanitar în clădire?					
2.	Dacă există grup sanitar în clădire, este acesta accesibil?					
3.	Este dotat grupul sanitar cu bare de suport și elemente de orientare vizuală?					
4.	Există grup sanitar în exteriorul clădirii?					
5.	Dacă există grup sanitar în exteriorul clădirii, este acesta accesibil?					
6.	Poate fi instalat un WC mobil accesibil?					

Concluzie V. Grup sanitar (bifați opțiunea corespunzătoare):

- Grupul sanitar este accesibil ☐.
- Grupul sanitar este inaccesibil, dar poate fi adaptat rezonabil ☐.
- Nu există grup sanitar, dar poate fi instalat un WC mobil accesibil ☐.
- Grupul sanitar este inaccesibil și nu poate fi adaptat rezonabil ☐.

VI. Coridoare

Nr.	Întrebarea	Da	Nu	Date de precizare	Comentarii/ recomandări	Nr. foto
1.	Există coridor/coridoare pînă la sala unde se prestează serviciul public?					
2.	Dacă există coridor/coridoare, acestea sunt accesibile?					
3.	Sunt marcate corespunzător coridoarele cu elemente contrastante și tactile?					

Concluzie VI. Coridoare (bifați opțiunea corespunzătoare):

- Nu există coridor ☐.
- Coridorul este accesibil ☐.
- Coridorul este inaccesibil, dar poate fi adaptat rezonabil sau poate fi schimbată intrarea în clădire pentru a evita coridorul ☐.
- Coridorul este inaccesibil și nu poate fi adaptat rezonabil ☐.

VII. Sala în care se prestează serviciul public

Nr.	Întrebarea	Da	Nu	Date de precizare	Comentarii/ recomandări	Nr. foto
1.	În clădire există o sală accesibilă unde se prestează serviciul public?					
2.	Dacă sala nu este accesibilă, este posibilă adaptarea rezonabilă?					
3.	Sunt marcate corespunzător traseele din sală cu elemente contrastante și tactile?					

REZULTATUL EVALUĂRII (bifați opțiunea corespunzătoare):

- Clădirea supusă evaluării este accesibilă ☐.
- Clădirea supusă evaluării este inaccesibilă, dar poate fi adaptată rezonabil ☐.
- Clădirea supusă evaluării este inaccesibilă și nu poate fi adaptată rezonabil ☐.

Alianța Centrelor Comunitare de Acces la Informație și Instruire din Moldova

Tel./fax: +373 254 2 13 60, e-mail: office@infonet.md, WEB: www.infonet.md

strada Păcii, 61, orașul Rezina, Republica Moldova, MD-5401

№ 00__ от 17 Июля 2018 г.

№ 00__ от 23 Ноября 2018 г.

№ 00__ от 28 Декабря 2018 г.

Господину _____,

Примару села _____

Автономное территориальное образование Гагаузия,
Республика Молдова

ЗАПРОС О ПРЕДОСТАВЛЕНИИ ИНФОРМАЦИИ ПРЕДСТАВЛЯЮЩЕЙ ОБЩЕСТВЕННЫЙ ИНТЕРЕС

Уважаемый Господин Примар,

Общественная Ассоциация Альянс INFONET, IDNO 1016620004444, реализует проект «Аудит доступности общественных зданий - эффективный инструмент для адвокаты и продвижения прав людей с ограниченными возможностями», при финансовой поддержке Европейского Союза и Фонда Сороса в Молдове.

Настоящим, Альянс INFONET, в лице Исполнительного директора, Виктора Король, на основании Закона № 982 от 11 мая 2000 года о доступе к информации, уважительно просит предоставить следующую информацию, представляющую общественный интерес, об административно-территориальной единице, которой Вы управляете (Приложение № 1.).

Просим, чтобы запрошенная информация была отправлена в электронном формате в сроки, установленные законом, на адрес office@infonet.md и/или на адрес: улица Пэчий, 61, город Резина, Республика Молдова, МД-5401.

С уважением,
Виктор Король,

Исполнительный директор
Альянс «INFONET»

ANEXA 4. Информация представляющая общественный интерес об административно-территориальной единице

АНКЕТА

1. Общее количество лиц с ограниченными возможностями:
Общее количество _____, из которых женщин _____, мужчин _____;
2. Количество лиц с ограниченными возможностями по степени ограничения возможностей:
  1. тяжелая (гр. 1) Общее количество _____,
из которых женщин _____, мужчин _____;
  2. выраженная (гр. 2) Общее количество _____,
из которых женщин _____, мужчин _____;
  3. средняя (гр. 3) Общее количество _____,
из которых женщин _____, мужчин _____.
3. Количество лиц с ограниченными возможностями, по типам
  - a) нарушение зрения - общее количество _____,
из которых женщин _____, мужчин _____;
  - b) нарушение слуха - общее количество _____,
из которых женщин _____, мужчин _____;
  - c) ограниченные опорно-двигательные возможности –
общее количество _____, из которых женщин _____, мужчин _____;
  - d) умственные (интеллектуальные, психосоциальные) нарушения -
общее количество _____, из которых женщин _____, мужчин _____;
  - e) другие типы ограничения возможностей - общее количество _____,
из которых женщин _____, мужчин _____.
4. Количество пожилых лиц возрастом старше 60 лет
Общее количество _____, из которых женщин _____, мужчин _____.
5. Количество пожилых лиц, испытывающих затруднения при передвижении и использующих вспомогательное оборудование:

инвалидная коляска	_____
ходунки	_____
костыли или трость	_____
иммобилизованны к постели	_____
6. Количество детей с ограниченными возможностями (до достижения 18 лет по состоянию на 30 июня 2018 года)
Общее количество _____, из которых женщин _____, мужчин _____.
7. Количество детей с ограниченными возможностями, зачисленных в дошкольные учебные заведения
Общее количество _____, из которых женщин _____, мужчин _____.
8. Количество детей с ограниченными возможностями, зачисленных в школьные учебные заведения
Общее количество _____, из которых женщин _____, мужчин _____.
9. Ваше сообщество владеет стратегическим документом (план или стратегия) по социальной интеграции лиц с ограниченными возможностями? ДА _____ НЕТ _____
10. В Вашем сообществе имеются НПО или инициативные группы лиц с ограниченными возможностями? ДА _____ НЕТ _____. Если да, перечислите их, пожалуйста
_____.

11. В Вашем сообществе наряду с местным советом или примаром имеется Консультативный совет по доступности или сотрудничеству с гражданским обществом? ДА _____ НЕТ _____
12. Сколько общественных зданий в Вашем сообществе? _____
13. В Вашем населенном пункте имеются хозяйственные субъекты, оказывающие услуги общественного транспорта? ДА _____ НЕТ _____. Если да, сколько единиц общественного транспорта доступно/адаптировано для транспорта лиц с ограниченными возможностями? _____
14. В Вашем населенном пункте имеются хозяйственные субъекты, оказывающие услуги такси? ДА _____ НЕТ _____. Если да, сколько транспортных единиц/машин адаптировано для транспорта лиц с ограниченными возможностями, использующих инвалидные кресла? _____
15. Примэрия владеет транспортными единицами типа легковой автомобиль или микроавтобус? ДА _____, НЕТ _____, если да, тогда сколько? _____. Одно или больше транспортных единиц адаптировано для транспорта лиц с ограниченными возможностями, использующих инвалидные кресла? _____

16. Каков был местный бюджет на следующие годы:

Год	Сумма (лей)
2015	
2016	
2017	
2018	

17. Какие средства были выделены и потрачены из местного бюджета для социальной интеграции лиц с ограниченными возможностями:

Год	Сумма (лей)
2015	
2016	
2017	

18. Какие меры социальных политик для лиц с ограниченными возможностями были приняты на местном уровне за период 2015-2017 гг.? _____

19. Какие средства были выделены в 2018 году из местного бюджета для социальной интеграции лиц с ограниченными возможностями? _____

20. Каковы основные действия, запланированные на следующие три года на местном уровне для интеграции лиц с ограниченными возможностями в жизнь сообщества? _____

21. Где обычно расположены избирательные участки в Вашем сообществе (отметьте галочкой)?

- Примэрия _____,
- Школа _____,
- Медицинское учреждение _____,
- Дом культуры _____,
- Частное учреждение _____,
- другое (уточните) _____.

22. Отметьте, пожалуйста, согласно каким принципам отбираются здания, в которых размещаются избирательные участки? _____

23. Контактные данные примэрии:

Телефон: _____

Факс: _____

Электронная почта: _____

Веб-страница (если имеется): _____

24. Другие веб-страницы публичных учреждений административно-территориальной единицы (если имеются): _____

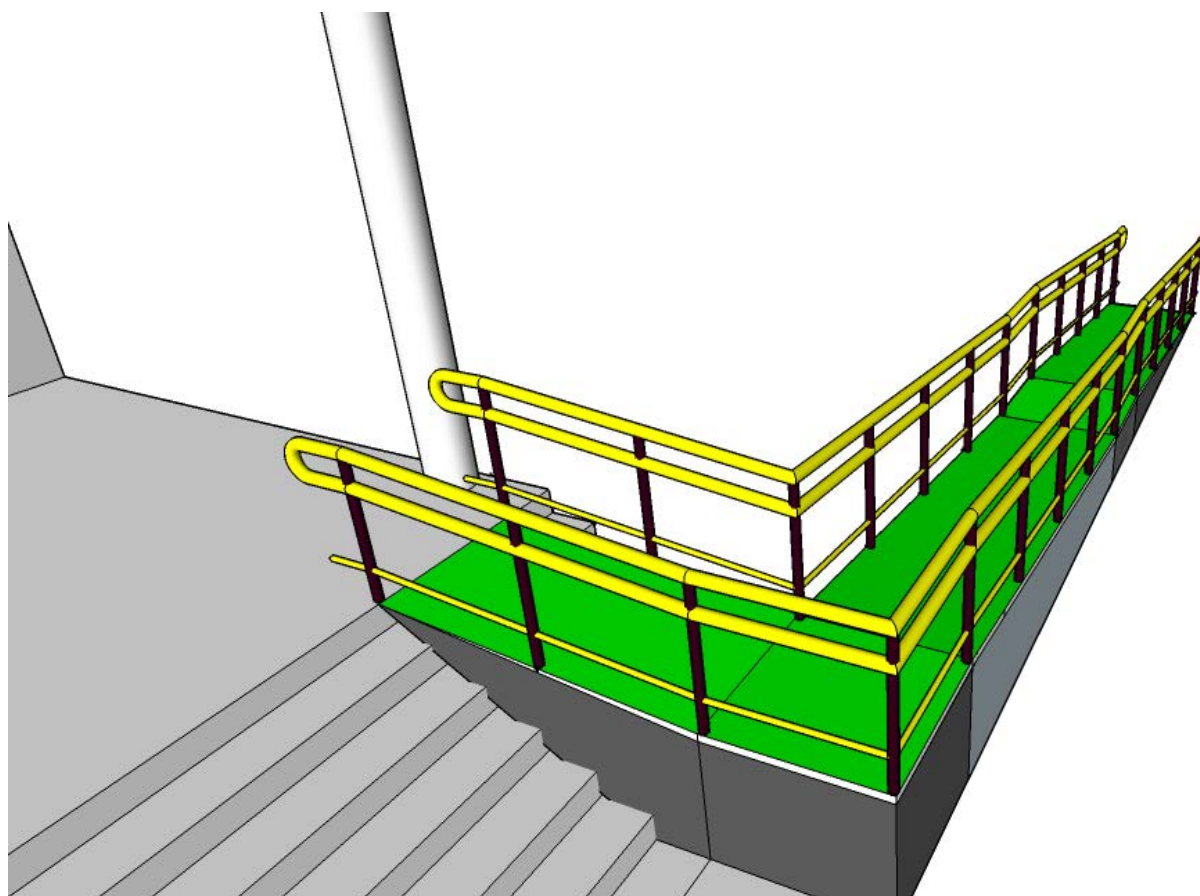
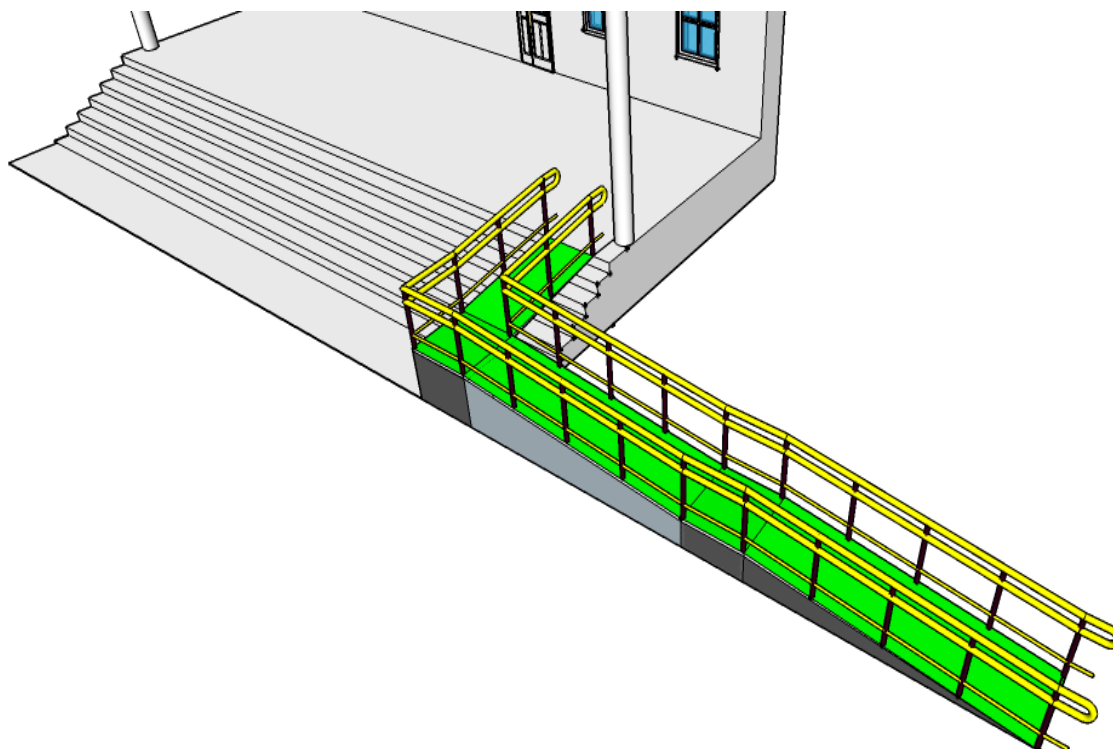
ANEXA 5. Datele de contact ale primăriilor din UTA Găgăuzia

№	Наименование города, села,	ФИО примара	№ телефона рабочий	Ф.И.О. секретаря	№ телефона рабочий	Адрес примарии Электронный адрес
1.	Комрат	Сергей Ильич АНАСТАСОВ	0298-22660 0298-24593	Сиренко Анна Кон.	24375 ф268-65	primaria_comrat@mail.ru ул. Третьякова, 36
2.	Буджак	Николай Николаевич ДУДОГЛО	0298-65236	Незальзова Лилия В.	0298-65236	primaria_bugeac@mail.ru ул. Мичурина, 23
3.	Дезгинжа	Петр Иванович ТОМАЙЛЫ	0298-63236	Узун Тамара Ив	0298-64130	primariyadezghingea@mail.ru ул. Ленина, 149
4.	Светлое	Павел Васильевич ФИЛЬЧАКОВ	0298-62236	Македонская Над Ст	0298-62238	primaria-svetliy@yandex.ru ул. Ленина, 39
5.	Котовское	Георгий Дмитриевич ПАЛИК	0298-77236	Комур Домн. Ив.	0298-77236	domnikakomur@mail.ru ул. Ленина, 17
6.	Авдарма	Иван Семёнович КАСЫМ	0298-58236	Капсамун Мар. Дан.	0298-58219	avdarma.primar@mail.ru ул. Советская, 12
7.	Русская Киселия	Георгий Иванович ГОСПОДИНОВ	0298-66236	Фокша Нина Ив	0298-66236	primaria.ruskiselia@mail.ru ул. Молодежная, 17
8.	Бешалма	Валерий Иванович МОШ	0298-53236	Гайдаржи Ел.Конст.	0298-53238	primaria.besalma@list.ru ул. Ленина, 108
9.	Ферапонтьевка	Валентина Ивановна НЕДОВА	0298-59236	Желиховская Тат Ив.	0298-59225	ferapontievca@mail.ru ул. Гагарина, 69
10.	Чок- Майдан	Георгий Николаевич КЫРБОБА	0298-55236	Слав Раиса Ив	0298-55238 0298-55899	dimarin3@mail.ru ул. Котовского, 65
11.	Конгазчик	Дмитрий Георгиевич ИКИЗЛИ	0298-73236	Барладян Евд Зах.	0298-73210	primaria.kongazcik@mail.ru ул. Ив. Митова, 45
12.	Конгаз	Михаил Иванович ЕСИР	0298-68236 0298-68457	Тельпиз Мар. Нерс	0298-68238	primaria.congaz@yandex.com ул. Октябрьская, 85
13.	Кирсово	Сергей Дмитриевич САПУНЖИ	0298- 51236	Куртова Ив. Ил.	0298-51238	primariya.kirsovo@mail.ru ул. Ленина, 151/а
14.	Чадыр-Лунга	Анатолий Афанасиевич ТОПАЛ	0291-21840	Кристева Нат. Ник.	0291-20836	primaria.ceadirlunga@gmail.com ьул. Ленина, 91
15.	Баурчи	Николай Афанасьевич КАРАПИРЯ	0291-32236	Карапунарлы Вал. П	0291-32238	primaria.baurci@mail.ru ул.Ленина, 107/а
16.	Бешгиоз	Николай Георгиевич ГОТИШАН	0291-78236	Калын Яна Хар.	0291-78238	besgizoz@mail.ru ул. Ленина, 156
17.	Джолтай	Илья Степанович КОШУЛИНСКИЙ	0291-75236	Гарчева Ольга В.	0291-75236	primaria.djoltai@mail.ru mongolca.o@mail.ru i.koshulinskii@mail.ru ул. Ленина, 64
18.	Казаклия	Григорий Михайлович КИОР	0291-67236	Момат Мария Г.	0291-67238	primaria.cazaclia@mail.ru ул. Ленина, 99
19.	Копчак	Олег Федорович ГАРИЗАН	0294-50236	Чавдарь Св. Георг	0294-50238	primaria_copceac@mail.ru ул. Ленина, 124
20.	Кириет- Лунга	Валентина Викторовна КАЙКЫ	0291-52236	Железогло Тат.Конст	0291-52225	kaiky-v@mail.ru berladean_m@mail.ru ул. Свобода, 43
21.	Томай	Федор Федорович ТОПЧУ	0291- 51236 /8	Топчу Мария Дм	0291-51238	tomaigagauzia@gmail.com ул. Ленина, 191
22.	Гайдары	Илья Георгиевич КИОСЯ	0291-71236 0291-71404	Капсомун Гал. Георг	0291-71238	primariya.q@mail.ru ул. Советская, 29
23.	Вулканешты	Виктор Николаевич ПЕТРИОГЛУ	0293-21440	Мухина Ол. Фил.	0293-21880	primaria_vulcanesti@mail.ru primaria_vulc@mail.md ул. Ленина, 75
24.	Чишмикиой	Петр Георгиевич МАДЖАР	0293-63236 факс	Дарадур Ив Ил.	63-38 0293-63337	primaria.cesmekioi@mail.ru madiaran@mail.ru ул. Пурогова, 72
25.	Етулия	Григорий Георгиевич КУЛА	0293-76236	Буюклы Гал.Ник	0293-76238 0293-76319	primaria.etulia@mail.ru etulia.primaria@mail.ru ул. Ленина, 165
26.	Карболия	Константин Дмитриевич ГАЙДАРЖИ	0294- 63236	Курдова Нат. Ник.	0294-63238	primar_carbolia@mail.ru ул. Г. Гайдаржи, 55

ANEXA 6. Date privind recepționarea răspunsurilor de la primăriile din UTA Găgăuzia

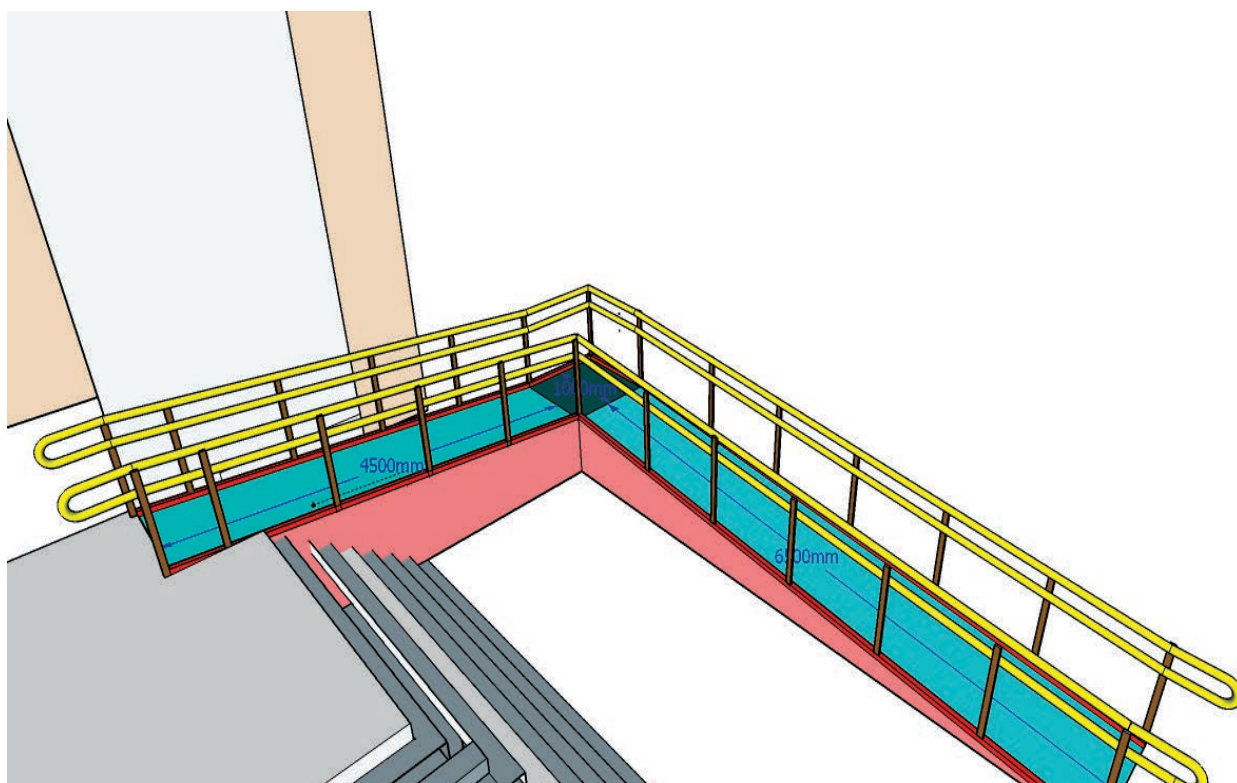
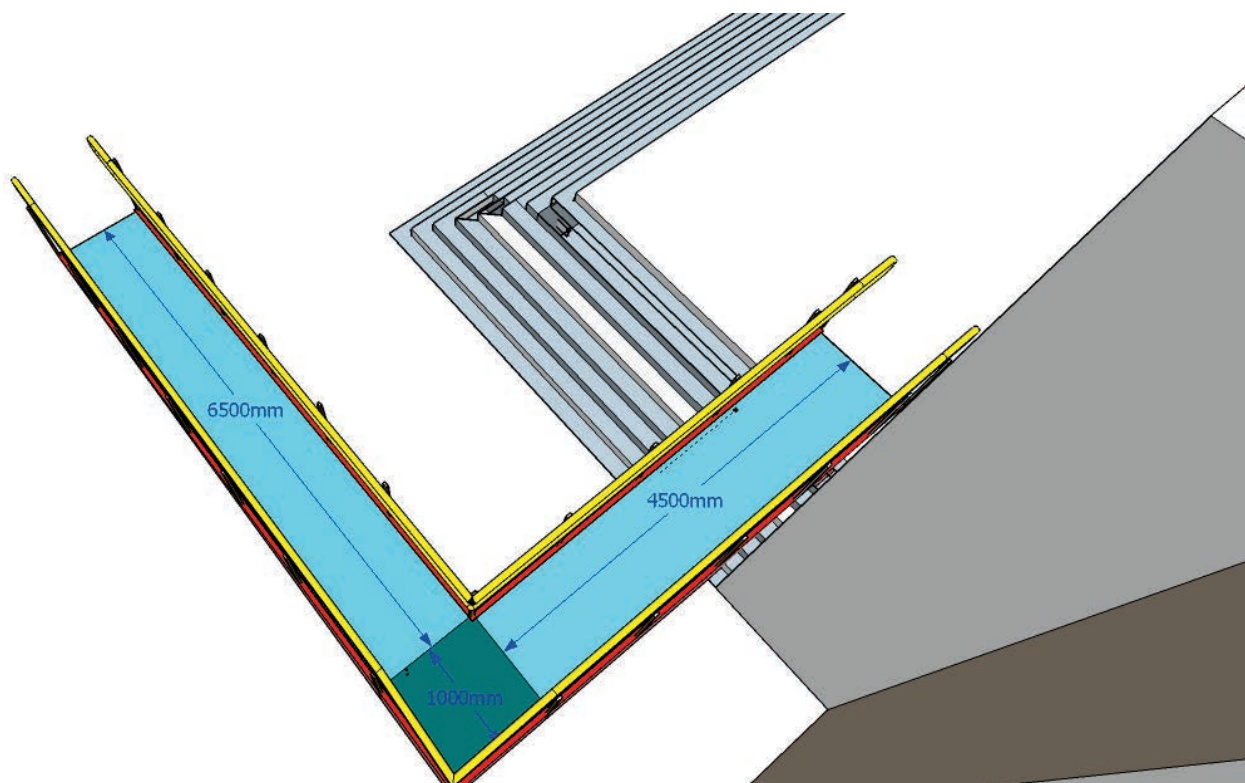
№	Primăria	Primar	Secretar	E-mail	Răspuns recepționat
1.	Ferapontievca	Валентина Ивановна НЕДОВА	Желиховская Тат Ив.	ferapontievca@mail.ru	18.07.2018
2.	Beșalma	Валерий Иванович МОШ	Гайдаржи Ел.Конст.	primaria.besalma@list.ru	19.07.2018
3.	Congazcic	Дмитрий Георгиевич ИКИЗЛИ	Барладян Евд Зах.	primaria.kongazcic@mail.ru	23.07.2018
4.	Dezghinja	Петр Иванович ТОМАЙЛЫ	Узун Тамара Ив	primariyadezghingea@mail.ru	24.07.2018
5.	Cotovscoe	Георгий Дмитриевич ПАЛИК	Комур Домн. Ив.	domnikakomur@mail.ru	24.07.2018
6.	Chirsovo	Сергей Дмитриевич САПУНЖИ	Куртова Ив. Ил.	primariya.kirsovo@mail.ru	26.07.2018
7.	Chiriet-Lunga	Валентина Викторовна КАЙКЫ	Железогло Тат.Конст	kaiky-v@mail.ru berladean_m@mail.ru	27.07.2018
8.	Gaidar	Илья Георгиевич КИОСЯ	Капсомун Гал. Георг	primariya.g@mail.ru	27.07.2018
9.	Svetloe	Павел Васильевич ФИЛЬЧАКОВ	Македонская Над Ст	primaria-svetlii@yandex.ru	30.07.2018
10.	Etulia	Григорий Георгиевич КУЛА	Буюклы Гал.Ник	primaria.etulia@mail.ru etulia.primaria@mail.ru	06.08.2018
11.	Vulcănești	Виктор Николаевич ПЕТРИОГЛУ	Мухина Ол. Фил.	primaria_vulcanesti@mail.ru primaria_vulc@mail.md	10.08.2018
12.	Joltai	Илья Степанович КОШУЛИНСКИЙ	Гарчева Ольга В.	primaria.djoltai@mail.ru i.koshulinskii@mail.ru	11.09.2018
13.	Avdarva	Иван Семёнович КАСЫМ	Капсамун Мар. Дан	avdarma.primar@mail.ru	05.12.2018
14.	Copceac	Олег Федорович ГАРИЗАН	Чавдарь Св. Георг	primaria_copceac@mail.ru	05.12.2018
15.	Tomai	Федор Федорович ТОПЧУ	Топчу Мария Дм	tomaigagauzia@gmail.com	05.12.2018
16.	Chioselia Rusă	Георгий Иванович ГОСПОДИНОВ	Фокша Нина Ив	primaria.ruskiselia@mail.ru	08.12.2018

ANEXA 7. Schițe de proiect realizate la clădirea Centrului de Sănătate, Vulcănești

ANEXA 8. Schițe de proiect realizate la clădirea Administrației, Comrat

ANEXA 9. Schițe de proiect realizate la clădirea Școlii muzicale pentru copii, Ceadăr-Lunga

